

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

11/2021

Listopad

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF
Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. M. Lukeš, Mgr. J. Machonský,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrďá,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1

Tel.: 257 042 588

e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 1. 12. 2021

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. M. Lukeš, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrďá, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám listopadové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí obvyklý souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Jestli je nějaký stát v Evropě v posledních letech synonymem pro stabilitu, tak je to Německo. Nebylo tomu tak ovšem vždy a celé 20. století připomínalo u našich západních sousedů spíše jízdu po horské dráze než poklidné proplouvání dějinami. Spolu s dějinnými zvraty kráčely ruku v ruce i zvraty ekonomické a finanční. Nejvíce odstrašujícím symbolem je v tomto ohledu velmi krátké, ale o to hrozivější období hyperinflace z let 1922 - 1923. Článek „Německo a vztah k inflaci: na hranici obav z ozvěň minulosti a legendy“ v rubrice Podrobně k tématu se snaží podchytit nejen důvody, které ke zmíněné hyperinflaci vedly, ale především to, jak se toto období podepsalo na samotných Němcích, respektive na jejich vnímání fenoménu inflace a finanční stability.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti (ECFIN) vydalo studii představující společné prvky a hlavní zásady "zeleného" rozpočtování: GREEN BUDGETING: towards common principles (říjen 2021). Plný text viz: https://ec.europa.eu/info/publications/green-budgeting-towards-common-principles_en

Evropská komise zveřejnila novou hospodářskou prognózu - tisková zpráva z 11. listopadu: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_5883

Evropská komise zveřejnila 12. listopadu výsledky indexu digitální ekonomiky a společnosti (DESI) - tisková zpráva: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_5481

Evropský parlament a rada Evropské unie dosáhly politické dohody o rozpočtu EU na rok 2022 - tisková zpráva ze 16. listopadu: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_5942

Evropská komise plánuje přezkum politiky hospodářské soutěže - tisková zpráva z 18. listopadu: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_6101

Publikováno na webu MF

Makroekonomická predikce listopad 2021: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2021/makroekonomicka-predikce-listopad-2021-43509>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 11. - 30. 11. 2021 se tentokrát věnuje tématu:

Investice do kryptoměn

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Německo a vztah k inflaci: na hranici obav z ozvěn minulosti a legendy	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	7
Daně.....	7
Ekonomické vědy. Ekonomie	15
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	16
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	22
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	25
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	26
Podnik a podnikání.....	26
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	29
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	29
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	30
Právo.....	32
Statistika. Demografie. Sociologie.....	34
Účetnictví	35
Veřejná správa.....	36
Veřejné finance. Rozpočet	38
Zdravotnictví	39
Životní prostředí	39
Životní úroveň	40
Přehled nových knih.....	48

Německo a vztah k inflaci: na hranici obav z ozvěn minulosti a legendy

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

Jen málokterá země je ovlivněna svou minulostí natolik, jako Německo. Netýká se to jen logické kauzality událostí, ale i přítomnosti a výkladu témat ve veřejném prostoru, odborném diskursu a jeho převažujícím vyznění. Stěžejní téma zde tvoří trauma z éry nacismu, a v souvislosti s tím i z předcházející éry Výmarské republiky, potažmo velké hospodářské krize, a bezprostředně poválečných let v období od konce druhé světové války do vzniku Spolkové republiky Německo. Témata kulturní a politická jsou neoddelitelně svázána s finančním a ekonomickým aspektem, který v některých případech tvoří stěžejní část výkladu dané problematiky, resp. období. Nejvýznamnějším případem, který ovlivňuje německý pohled na danou tematiku dodnes, je období hyperinflatione v letech 1922-1923.

Příčiny hyperinflatione počátku dvacátých let je třeba hledat již v předválečném období. Německo opustilo zlatý standard, což umožnilo emisi nekryté měny. Kvůli státem řízeným cenám surovin a centrálně řízené distribuci se skok ve spotřebitelských cenách v průběhu první světové války neprojevil s takovou razancí, jako po vzniku Výmarské republiky a návratu k tržnímu hospodářství. Vedle vysokého válečného dluhu, nákladů na transformaci ekonomiky do mírového fungování a nezaměstnanosti značnou roli sehrály reparace, stanovené Versailleskou smlouvou, a které ojediněle dodnes tvoří ožehavé téma, jež se příležitostně objeví v debatě o ekonomických či finančních záležitostech. Reparace bylo nutno splácet ve zlatých markách, devizách či věcných statcích, což v kombinaci s recesí a slábnoucím kurzem marky vůči americkému dolaru¹ zatěžovalo ekonomiku, bankovní sektor a vedlo ke klesající schopnosti státu dluhy splácet. V důsledku zpoždění splátek došlo v lednu 1923 k francouzskému obsazení průmyslové oblasti Porúří, což vyvolalo značně nesouhlasnou reakci výmarské vlády. Ta začala finančně podporovat stávkující v odporu vůči francouzské vojenské přítomnosti, což vedlo k rychle akcelerujícímu znehodnocování nekryté měny². Inflatione v řádu měsíců dosáhla nevídaných rozměrů, s penězi ztrácejícími valnou většinu hodnoty v průběhu jediného dne. Vláda situace využila k částečnému umoření dluhů (dluhový dumping), až byla vládní podpora pro stávky v Porúří 26. září 1923 zastavena. Hyperinflatione jako taková byla zastavena návratem ke zlatému standardu měny³.

Období necelého roku se však nesmazatelně vstřípilo do kulturní i kolektivní paměti. Éra inflace se v průběhu následujících desetiletí dočkala značného kulturního, především literárního⁴ odrazu, a stala se symbolem krizového období, které vedlo až k nástupu nacismu k moci. Řada akademiků i průzkumů upozorňuje na zkratku, která v obecně přijímaném výkladu dějin 20. - 40. let v Německu panuje, sice že inflace byla přímou příčinou sledu událostí, které vedly k nacistickému převzetí moci a následujícímu tragickému období. V článku *Misremembering Weimar: Unpacking historic roots of Germany's monetary discourse* upozorňuje kolektiv autorů na skutečnost, že v hyperinflačním období a těsně po něm se NSDAP netěšila příliš vysoké popularitě a postupné převzetí moci je v úvodu charakterizováno volebními zisky na přelomu 20. a 30. let, což bylo naopak období charakterizované deflačním šokem⁵. Průzkum prezentovaný v článku demonstruje, že obecná povědomí o inflační míře, cenových hladinách a měnových kurzech jsou zpravidla nepřesná a tíhnou ke zveličování inflace nejen v roce 1923,

¹ Kurz 4,2:1 v polovině roku 1914 se propadl na 45:1 ke konci roku 1918, až skončil na astronomických 4,2 bilionů marek vůči jednomu dolaru v listopadu 1923

² Germany's hyperinflation-phobia. *The Economist*, 15. 11. 2013 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: www.proquest.com

³ Deutsche Inflation 1914 bis 1923. Wikipedia: The free encyclopedia [cit. 2021-11-21]. Dostupné z:

https://de.wikipedia.org/wiki/Deutsche_Inflation_1914_bis_1923

⁴ Nejčastěji citovaným příkladem je *Černý obelisk* E. M. Remarqua.

⁵ REDEKER, Nils, HAFERT, Lukas, ROMMEL, Tobias. *Misremembering Weimar: Unpacking the historic roots of Germany's monetary policy discourse*. *Jacques Delores Centre, Policy Papers*. 2. 12. 2019 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: https://www.hertie-school.org/fileadmin/user_upload/20191101_Inflation_Redeker_neues_Layout.pdf

⁶ HAFERT, Lukas, REDEKER, Nils, ROMMEL, Tobias. *Angst vor der Inflation? Über die politische Macht trügerischer Erinnerungen*. In: *ifo Schnelldienst*, 9/2021, 15. September 2021 [cit. 2021-11-22]. Dostupné z: www.proquest.com

ale i v následujícím období velké hospodářské krize a obecně první poloviny 30. let, pro kterou je naopak charakteristická deflace a relativní měnová stabilita⁷. Průzkum poukázal i na rozdíl ve vnímání výmarské inflační éry mezi levicovou a pravicovou částí politického názorového spektra, kdy druhá jmenovaná část je na dané období a inflaci celkově značně citlivější, což se projevuje nejen ve veřejném diskursu, ale i ve vztahu k aktuálním finančním a peněžním otázkám. Analýza výsledků průzkumu také poukazuje na skutečnost, že pohled širší německé veřejnosti na finanční stránku této etapy historie Výmarské republiky má částečně znaky zkratkovitého uvažování, které bere hyperinflaci a velkou hospodářskou krizi jako dvě strany téže mince. To se nevyhnutelně projevuje i v pohledu na aktuální finanční problematiku, nejen na domácí scéně, ale i ve vztahu k eurozóně⁸. Pozoruhodná je také skutečnost, že obavy z politického vývoje (zejména na domácí scéně) se objevují v souvislosti s finančními krizemi; to se týká především skokově zvýšené inflace po znovusjednocení Německa v letech 1991-1993⁹, ačkoli politická situace vypovídá o opaku.

Vliv vnímání období hyperinflace dvacátých let je podpořen érou znovuvýstavby po druhé světové válce, zejména analogickou zkušeností s měnovou reformou v SRN v roce 1948¹⁰. Následný hospodářský vývoj, tzv. *Wirtschaftswunder* (hospodářský zázrak), je spjat s finanční, hospodářskou a peněžní politikou s těžištěm v cenové stabilitě a stabilním směnným kurzem a nezávislou pozicí centrální banky. Německá marka se v průběhu poválečných desetiletí (zejména v 70. letech, charakteristických celosvětovou hospodářskou stagnací a rostoucí inflací) stala symbolem stability a do značné míry i národní identity¹¹. Silná pozice Bundesbanky nejen na domácím poli, ale i přeneseně v evropském kontextu jako garanta stability marky, která se v 70. letech do různé míry stala oporou stability řady dalších evropských měn, se následně spolu s teorií ordoliberalismu, převládající v akademických, finančních a ekonomických kruzích,¹² promítla do formování Paktu stability a růstu.

Německou stopu v evropských finančních otázkách podrobně analyzuje článek kolektivu autorů z Universität Hamburg *Germanizing Europe? The evolution of the European Stability and Growth Pact*¹³. Sleduje především vliv dosavadního německého peněžního a finančního diskursu v akademické, politické a veřejné sféře, s důrazem na vnitropolitickou scénu v průběhu klíčových etap vyjednání o Smlouvě o Evropské unii a následně Paktu stability a růstu. Zdůrazňuje roli, kterou ve formování těchto klíčových smluv hrály Bundesbank, doktrína ordoliberalismu a „měnový patriotismus“ ve vztahu k německé marce. Dochází mj. k závěru, že zkušenost s několika inflačními obdobími (1922-1923, 1948, 1991-1993) byla pro podobu prostoru jednotné evropské měny zásadní, a za zvláště klíčový označuje moment, kdy německá vláda prohlásila Pakt stability a růstu v souvislosti s přechodem od marky k euru za národní zájem¹⁴.

⁷ Germany's hyperinflation-phobia. *The Economist*, 15. 11. 2013 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: www.proquest.com

⁸ REDEKER, Nils, HAFFERT, Lukas, ROMMEL, Tobias. Misremembering Weimar: Unpacking the historic roots of Germany's monetary policy discourse. *Jacques Delors Centre, Policy Papers*. 2. 12. 2019 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: https://www.hertie-school.org/fileadmin/user_upload/20191101_Inflation_Redeker_neues_Layout.pdf

⁹ FABRICIO, Roberto. Germany: tough times are bringing back old fears. *Calgary Herald*, 14. 3. 1993 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: www.proquest.com

¹⁰ HOEKSTRA, Ruth, HORSTMANN, Cécile, KNABL, Julianne, KRUSE, Derek, WIEDEMANN, Sarah. *Germanizing Europe? The evolution of the European Stability and Growth Pact. Arbeitspapiere für Staatswissenschaft*, No. 24. Hamburg: Universität Hamburg, Department Wirtschaft und Politik, 2007 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: www.proquest.com

¹¹ Tamtéž.

¹² HOEKSTRA, Ruth, HORSTMANN, Cécile, KNABL, Julianne, KRUSE, Derek, WIEDEMANN, Sarah. *Germanizing Europe? The evolution of the European Stability and Growth Pact. Arbeitspapiere für Staatswissenschaft*, No. 24. Hamburg: Universität Hamburg, Department Wirtschaft und Politik, 2007 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: www.proquest.com

¹³ HOEKSTRA, Ruth, HORSTMANN, Cécile, KNABL, Julianne, KRUSE, Derek, WIEDEMANN, Sarah. *Germanizing Europe? The evolution of the European Stability and Growth Pact. Arbeitspapiere für Staatswissenschaft*, No. 24. Hamburg: Universität Hamburg, Department Wirtschaft und Politik, 2007 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: www.proquest.com

¹⁴ HOEKSTRA, Ruth, HORSTMANN, Cécile, KNABL, Julianne, KRUSE, Derek, WIEDEMANN, Sarah. *Germanizing Europe? The evolution of the European Stability and Growth Pact. Arbeitspapiere für Staatswissenschaft*, No. 24. Hamburg: Universität Hamburg, Department Wirtschaft und Politik, 2007 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: www.proquest.com

Téma inflace se periodicky objevovalo ve veřejné i odborné diskusi zejména v krizích let 2007 a 2011 v souvislosti s krizí eurozóny. Rok 2011, potažmo zavedení Evropského stabilizačního mechanismu o rok později, je však možné vnímat jako určitý bod obratu veřejného mínění¹⁵. Striktní řešení řecké krize veřejných financí v dosavadním duchu nepřineslo kýžený výsledek, ale naopak řešení situace oddálilo; vyvolalo krom jiného i reakci na domácí politické scéně, kdy konzervativní hlasy, volající po návratu k marce a striktní rozpočtové zodpovědnosti spolu s názorem, že Německo v rámci eurozóny nese břímě dluhů ostatních států, byly faktory, které stály – byť relativně okrajově – za vznikem Alternative für Deutschland¹⁶. Průběh řešení řecké krize se tak stal předstupněm obratu veřejného i odborného mínění, který proběhl v průběhu krize pandemie koronaviru.

Zavedení programu nákupu dluhopisů PEPP a evropského záchranného fondu se totiž setkala s diametrálně odlišnou reakcí veřejnosti, než řecká dluhová krize: opatření byla přijata sice rozhodně ne nekriticky, ale výrazně poklidněji¹⁷. Matthew Karnitschnig zastává názor, že svou roli v současném německém přístupu k peněžní a finanční politice, zejména v kontextu EU, sehrála i generační obměna – na začátku dluhové krize na své posty kvůli nesouhlasu s politikou kvantitativního uvolňování rezignovali Axel Weber, vedoucí Bundesbank (v souvislosti s řeckou dluhovou krizí v roce 2011) a Jürgen Stark, hlavní ekonom ECB. Souběžně s tím došlo i k obratu v dosavadním přístupu kancléřky A. Merkelové, která i přes řadu výhrad programy PEPP a záchranného fondu nakonec podpořila¹⁸, a k obratu na německé politické scéně po letošních parlamentních volbách. Paralelně s těmito událostmi se v německém tisku, kde je téma inflace jedním z předních, objevuje rostoucí množství autorů, kteří poukazují na přehnanost reakcí ohledně byť přechodného nárůstu inflace¹⁹ a upozorňují na dosavadní vývoj, a v důsledku na omezený úhel pohledu, který obavy z nekontrolovatelné inflace vytváří. Symbolickým příkladem postupné změny německého pohledu na inflaci a peněžní politiku představuje i ohlas na zvýšení prahu tzv. dluhové brzdy Evropského stabilizačního mechanismu, kdy byla hranice pro maximální výši státního dluhu zvýšena z 60 % na 100 % HDP²⁰. Hranice 60 % byla dlouho kritizována pro spornost a neaktuálnost, neboť šedesátiprocentní hranice je odrazem doby vzniku, tedy poloviny 90. let, odkdy proběhlo několik světových finančních krizí²¹; Evropský stabilizační mechanismus podle autora komentáře ve *Frankfurter Allgemeine Zeitung* Wenera Musslera v důsledku svůj účel nesplnil, protože i po navýšení hranice je Belgie, Itálie, Řecko a Kypr za danou hranicí a vysoko nad evropským průměrem.

Německo tak stále zůstává předním hlasem ovlivňujícím měnovou politiku Evropské unie, resp. eurozóny, nicméně v průběhu posledního desetiletí došlo ke zřetelné změně v pohledu odborné i laické veřejnosti na danou problematiku. Ačkoli je inflace i tématem kulturním a zejména politickým, jak na domácí, tak mezinárodní úrovni, a v souvislosti s tématem hyperinflace nese některé znaky zkratkovitého uvažování, byť v kontextu německých dějin 20. století zcela pochopitelné, můžeme pozorovat pozvolnou změnu i v tomto ohledu.

¹⁵ KARNITSCHNIG, Matthew. How Germany learned to stop worrying and love EU bailouts. *Politico*, 21. 9. 2021 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/germany-eu-bailouts-economy-eurozone/>

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ KARNITSCHNIG, Matthew. How Germany learned to stop worrying and love EU bailouts. *Politico*, 21. 9. 2021 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/germany-eu-bailouts-economy-eurozone/>

¹⁹ LEE, Felix. Inflationsangst ist völlig übertrieben. *Berlin: Die Tageszeitung*, 18. 5. 2021 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: www.proquest.com

²⁰ GREIVE, Martin, HILDEBRAND, Jan, KOCH, Moritz. 100 statt 60 Prozent: Rettungsfonds ESM will europäische Schuldengrenze anheben. *Handelsblatt* 25. 10. 2021 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/stabilitaets-und-wachstumspakt-100-statt-60-prozent-rettungsfonds-esm-will-europaeische-schuldengrenze-anheben/27732786.html>

²¹ MUSSLER, Werner. ESM-Fachleute wollen 100 Prozent als neue Maastricht-Schuldengrenze. *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, 25. 10. 2021 [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/esm-fachleute-fuer-100-prozent-als-neue-maastricht-grenze-17601996.html?premium=0x0b966ffd397a7a53cd6f768bcfbdf36>

Daně

Dana Delghan, Mahmoud Abdellatif and Abdel-Salam Gomaa Abdel Salam

Assessing the potential impact of introducing VAT on price levels in Qatar

Zhodnocení potenciálního dopadu zavedení DPH na cenovou hladinu v Kataru

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 5, p. 247-253

Země Perského zálivu dříve generovaly příjmy do státního rozpočtu především z těžby ropy a zemního plynu, kvůli výkyvům cen surovin a související zranitelnosti se však snaží v posledních letech o zvyšování podílu daní na státních příjmech. Řada států regionu již např. zavedla DPH, Katar tento krok teprve čeká. Autoři v článku analyzují, zda případné zavedení DPH zvýší v Kataru ceny zboží. DPH ve výši 5 % by měla tamní míru inflace zvýšit pouze mírně a dočasně. - Poznámky.

Reimar Pinkernell, Carsten Schlotter

Auswirkungen des AbzStEntModG und weitere aktuelle Entwicklungen beim Steuerabzug gem. § 50a EStG

Dopady zákona o modernizaci úlev na dani vybírané srážkou a potvrzení o dani z kapitálových výnosů (AbzStEntModG) a další aktuální vývoj v oblasti odpočtu daně podle § 50a zákona o dani z příjmů

Finanz-Rundschau, Jg. 103, (2021) Nr. 19, S. 909-919

Daňové odpočty podle § 50a německého zákona o dani z příjmů jsou stále velmi aktuálním předmětem diskuzí. Zatímco v minulých letech byly probírány zejména otázky hmotného práva, od zveřejnění zákona o modernizaci úlev na dani vybírané srážkou a potvrzení o dani z kapitálových výnosů (AbzStEntModG) z 2.6.2021 se začalo debatovat spíše o otázkách práva procesního. V souladu s novou právní úpravou musí být brány v potaz změny týkající se zpřísnění a aktualizace dosavadního systému dodržování předpisů (compliance). Autoři představují příslušnou novelizaci včetně rozšíření daňového odpočtu v rámci zákona o ochraně před daňovými ráji (StAbwG). - Poznámky.

Jens Krechel, Sabine Strüder

Beschränkte Steuerpflicht bei umgekehrt hybriden Gestaltungen : Einführung des § 49 Abs. 1 Nr. 11 EStG

Omezená daňová povinnost v případě reverzních hybridních struktur : zavedení § 49 odst. 1 č. 11 zákona o daních z příjmů

Finanz-Rundschau, Jg. 103, (2021) Nr. 18, S. 884-889

Zavedením § 49 odst. 1 č. 11 zákona o daních z příjmů němečtí zákonodárci implementovali náležitosti obsažené v článku 9a směrnice ATAD II. Příjmy z účasti v tzv. reverzních hybridních nesouladech by v Německu měly (pakliže nepodléhají zdanění ve státě daňové rezidence nebo v jiné zemi podle § 49 odst. 1 č. 1-10) podléhat omezenému zdanění. Článek shrnuje předpoklady a právní důsledky nové právní úpravy zmíněné části zákona o daních z příjmů, která nabývá účinnosti 1.1.2022. Součástí jsou rovněž praktické příklady, které poukazují na stále nedořešené otázky plynoucí z nejasné interpretace, jež by měla být podle autorů sjednocena Spolkovým ministerstvem financí. - Poznámky.

Sascha Jafari

Business-friendly real-time reporting in the European Union : are we moving in the right direction?

Vykazování v reálném čase přátelské vůči podnikům v Evropské unii : vydáváme se správným směrem?

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 5, p. 229-230

V Evropské unii vzrůstá snaha o zavádění systémů vykazování daňové povinnosti u DPH v reálném čase, a to prostřednictvím odesílání účtenek daňovým úřadům s možností okamžité kontroly. Snahou je omezit tzv. mezeru na DPH (VAT gap). Autor v této souvislosti vyzývá členské státy, aby při zavádění podobných systémů měly na paměti i zásady důvěrnosti, proporcionality a aby dbaly na uživatelskou přívětivost pro podniky. Podle autora systémy zaváděné v poslední době nesplňují tyto zásady zcela. Členské státy by vedle snižování mezery na DPH měly usilovat i o prohlubování jednotného vnitřního trhu. - Poznámky.

Sawssan Jbir, Souhir Neifar and Yosra Makni Fourati

CEO compensation, CEO attributes and tax aggressiveness : evidence from French firms listed on the CAC 40

Odměňování nejvyšších manažerů, jejich vlastností a agresivní daňové praktiky : zjištění o francouzských firmách, které figuruji v indexu CAC 40

Journal of financial crime, Vol. 28, (2021) No. 4, p. 1141-1160

Autorky v článku zkoumají, jak osobnostní rysy manažerů spolu s jejich odměňováním a dalšími charakteristikami ovlivňují výskyt agresivních daňových praktik ve firmách. Použita byla data podniků, které figuruji ve francouzském burzovním indexu CAC 40, z let 2008-2018. U manažerů bylo např. posuzováno, zda jde o místního či zahraničního manažera, doba působení ve vedení podniku či jeho věk. Agresivní daňové praktiky byly v článku měřeny prostřednictvím efektivní daňové sazby (ETR). Určité faktory mají podle autorek negativní vliv na agresivní daňové praktiky (odměňování, věk), vliv jiných faktorů (doba působení ve vedení, zahraniční CEO) je naopak pozitivní.

Otto Marres and Isabella de Groot

Combating abuse by conduit companies : the doctrine of abuse under EU law and its influence on tax treaties

Potírání zneužití ze strany potrubních společností : doktrína o zneužití v evropském právu a její vliv na daňové smlouvy

European taxation, Vol. 61, (2021) No. 8, p. 329-342

Autoři identifikují opatření Evropské unie proti zneužívání v primárním a sekundárním právu EU a jejich důsledky ve vztahu k potrubním společnostem (účelovým společnostem, conduit companies). Dokládají vývoj precedenčního práva (zejména rozsudky SDEU v tzv. dánských případech), věnují se konceptu skutečného vlastnictví a testu skutečného vlastnictví dle evropské směrnice o mateřských a dceřiných společnostech (2015/121/EU) a evropské směrnice o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků (2003/49/ES). Dále rozebírají, co zakládá podstatu zneužití ze strany potrubních společností a také ve vztahu k použití daňových smluv. Autoři zdůrazňují, že členské státy mají povinnost potírat zneužití smluvních výhod, jestliže tyto výhody vyplývají z primárního práva EU. - Poznámky.

Susan Adriaans, Loes van Hulten and Jasper Korving

Cooperation with non-cooperative jurisdictions

Spolupráce s nespolupracujícími jurisdikcemi

European taxation, Vol. 61, (2021) No. 8, p. 349-357

Od prosince 2017 má Evropská unie vytvořen společný seznam nespolupracujících jurisdikcí pro účely daní, který je nástrojem pro globální zlepšování dobrého řízení v daňových záležitostech (tax good governance) a prosazování hodnot a norem EU vůči třetím státům. Tento seznam není právně závazným nástrojem, nicméně má významný potenciál v boji proti vyhýbání se dani. Na seznamu jsou uvedeny třetí země, které podporují nekalé daňové praktiky, jež vedou k erozi příjmů členských států z daně z příjmů právnických osob. Příspěvek popisuje sestavování a aktualizování seznamu, obranná opatření v daňové i nedaňové oblasti i potenciální změny seznamu. Upozorňuje také na roli seznamu při tvorbě budoucí národní právní úpravy v různých členských státech, včetně národních obranných opatření v daňové oblasti, které členské státy přijímají kvůli nespolupracujícím jurisdikcím. Jedná se především o oblast pravidel pro ovládané zahraniční společnosti, srážkové daně a výjimek ze zapojení. ČR je v článku uvedena jako jedna ze sedmi zemí, která se vůbec neodvolává na tento seznam. - Poznámky.

Klára A. Samková

Daň z přidané hodnoty a vyúčtování služeb v SVJ

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 10, s. 52-54

Článek se věnuje problematice přeúčtování služeb spojených s nájmem bytové jednotky, jestliže jejím vlastníkem je plátc DPH. Zaměřuje se na situace, kdy v přeúčtování figuruje mezistupeň v podobě společenství vlastníků jednotek (SVJ), který většinou plátcem DPH není. Autorka popisuje řešení problému ve formě výkladového stanoviska finanční správy ze dne 9.12.2008 č. j. 18/86 193/2008 a zdůrazňuje, že toto výkladové stanovisko není v souladu s právem EU.

Christian Amand

Disclosed/undisclosed agent in EU VAT : when is an intermediary acting in its own name?

Odhalení či neodhalení totožnosti zmocnitele u evropské DPH : kdy jedná zprostředkovatel svým jménem?

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 5, p. 241-246

V článku je představen případ projednávaný Soudním dvorem EU vztahující se k článku 28 evropské Směrnice o DPH, ve kterém SDEU rozhoduje o tom, kdy subjekt-zprostředkovatel jedná jménem jiného subjektu ("disclosed agent") či svým jménem ("undisclosed agent"). Jedná se o "případ Fénix" (C-695/20) a žádost britské daňové komory o rozhodnutí o předběžné otázce. Firma "Fenix International" je platforma se sídlem ve Velké Británii, která poskytuje služby tvůrcům fotografií a videí a jejich fanouškům a která funguje na bázi předplatného. To, zda platforma jedná svým jménem, jak se domnívaly britské úřady, má dopady na výběr DPH. - Poznámky.

Václav Benda

DPH při dodání zboží za použití elektronického rozhraní

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 29, (2021) č. 12-13, s. 32-37

Novelou zákona o DPH, která byla provedena zákonem č. 355/2021 Sb. a nabyla účinnosti 1.10.2021, se zavádějí nová pravidla pro uplatňování daně z přidané hodnoty v oblasti tzv. elektronického obchodování. Dodání zboží usnadněné provozovatelem elektronického rozhraní je novým specifickým způsobem dodání zboží, při němž se provozovatel tohoto rozhraní jako domnělý dodavatel považuje za osobu, která dané zboží obdržela a dodala sama. Rozumí se jím zejména prodej dovezeného zboží na dálku, které je zbožím nízké hodnoty, tj. vlastní hodnota nepřesahuje 150 euro. Autor s využitím příkladů vysvětluje praktickou aplikaci nových pravidel pro dodání zboží usnadněné provozovatelem digitálních platform, a to jak při prodeji dovezeného zboží, tak i při dodání zboží zahraniční osobou osobě nepovinné k dani na území EU. V závěru shrnuje pravidla pro registraci provozovatele elektronického rozhraní a zahraniční osoby za plátce a pro vedení evidence pro účely DPH.

Michael Stöber

Fondsbesteuerung und Kapitalverkehrsfreiheit

Zdanění fondů a volný pohyb kapitálu

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 41, S. 2383-2389

V případě, že vnitrostátní daňové právo členského státu EU nakládá s nerezidentskými investičními fondy méně příznivě než s fondy rezidentskými, může se jednat o porušení pravidel EU, a to konkrétně o narušení volného pohybu kapitálu. Právě tato otázka je předmětem aktuálního sporu v případě AllianzGI-Fonds AEVN, v rámci něhož je posuzováno, zda nová portugalská pravidla operující s uplatňováním nerovného zacházení s příjmy z dividend v závislosti na zemi původu neporušují unijní ustanovení. Generální advokátka Soudního dvora EU ve svém závěrečném posudku z 6.5.2021 potvrdila slučitelnost portugalských ustanovení s volným pohybem kapitálu. Pokud by se k jejímu závěru SDEU přiklonil, znamenalo by to možné dodatečné daňové zatížení investičních fondů, pokud jde o dividendy vyplacené nerezidentům. Autor v článku argumentuje proti tomuto rozhodnutí a rozporuje jej. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Bilal Hassan

Implementation of VAT in Afghanistan for self-reliance and economic stability

Zavedení DPH v Afghánistánu jako znak soběstačnosti a prostředek pro dosažení ekonomické stability

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 5, p. 254-259

Afghánistán v květnu 2021 rozhodl o zavedení daně z přidané hodnoty od prosince téhož roku, tj. o rok dříve, než bylo původně zamýšleno. V článku jsou představeny důvody pro tento krok i znaky afghánské DPH. - Poznámky.

Wim Wijnen

Introduction : the taxpayer's rights in the courtroom

Úvodník : práva daňových poplatníků před soudem

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 9, p. 405-407

V úvodníku k monotematickému číslu časopisu, které se týká ochrany práv daňových poplatníků u soudu, shrnuje autor témata, kterým se následně věnují jednotlivé články. Ty připravila Mezinárodní asociace daňových soudců (International Association of Tax Judges, IATJ) k 75. výročí časopisu "Bulletin for International Taxation". Příspěvky zaslalo 25 zemí z celého světa, které jsou členy IATJ - ze střední Evropy jde o Maďarsko a Polsko. Příspěvky se dotýkají mj. soudních bariér (poplatky, aj.) či práv daňových poplatníků během samotného soudního slyšení. - Poznámky. -- Další příspěvky viz s. 408-456.

Roland Suter and Martin Poletti

Lump-sum taxation : update

Paušální zdanění : aktualizace

European taxation, Vol. 61, (2021) No. 8, p. 369-372

Paušální daň (lump-sum taxation) je stále atraktivní formou zdanění, nicméně při výběru této alternativy zdanění na základě výdajů by měla být podrobně přezkoumána majetková a příjmová situace jednotlivce. Článek přináší informace o aktualizaci podmínek pro využití paušálního zdanění ve Švýcarsku. Přibližuje nezbytné subjektivní a objektivní předpoklady pro možnost využití paušální daně a stanovení základu daně v případě, že osoba ve Švýcarsku vlastní nebo si pronajímá více nemovitostí. Nastihuje rovněž aktuální vývoj v oblasti mezinárodní správní pomoci a zaměřuje se na možné důsledky dotazování ze strany zahraničních daňových úřadů na švýcarskou daňovou rezidenci poplatníka paušální daně. - Poznámky.

Zdeněk Burda

Nad judikaturou ohledně pokut za kontrolní hlášení DPH

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 10, s. 47-55

Kontrolní hlášení k DPH je jednou ze základních pravidelných povinností plátců DPH a jeho nepodání je poměrně citelně sankcionováno. Článek přináší výběr komentované judikatury správních soudů z oblasti sporů o oprávnění k udělení pokuty či o její výši v návaznosti na kontrolní hlášení. Jednotlivé judikáty se věnují nemožnosti pouze mechanické aplikace pokynu GFŘ D-29 správcem daně; pokutě za nepodané kontrolní hlášení, když by bylo stejně nulové; neprominutí pokuty v případě, že v kontrolním hlášení chyběl údaj o emailu či datové schránce; neprominutí pokuty za kontrolní hlášení v rozporu kvůli bývalému statutárnímu orgánu; okamžiku podání žádosti o prominutí pokuty; nepřiznání odkladného účinku proti pokutě u poplatníka v insolvenčním řízení; pokutě za kontrolní hlášení v případě, že chyba je na straně obchodního partnera; ústavnosti ukládání pokut za kontrolní hlášení. -- K opravám daně a nesprávně priznané DPH viz s. 27-35.

Martin Kopecký

Nová digitální daň a co jí brání

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 10, s. 42-46

Digitální daň představuje nový typ selektivní obrátové daně zaměřené na velké mezinárodní technologické společnosti. Autor se věnuje vybraným kritickým oblastem souvisejícím s navrhovaným českým zákonem o dani z digitálních služeb (sněmovní tisk č. 658). Nejprve se zabývá souladem připravovaného zákona se závazky vyplývajícími z mezinárodních smluv a případnou reakcí na digitální daň ze strany USA. Dále je pozornost věnována vývoji digitální daně v rámci OECD i na úrovni Evropské unie a možnosti globálního řešení pro zdaňování velkých internetových společností. Autor posléze rozebírá problematiku praktické spravovatelnosti digitální daně v tuzemsku, a to jak z hlediska možnosti kontroly správnosti priznané daně českou daňovou správou, tak také z hlediska vymahatelnosti vyměřené digitální daně českou daňovou správou v zahraničí. Uvádí, že navrhovaný ZDDS se v tuzemském ani mezinárodním kontextu nejeví jako vhodný nástroj fiskální politiky státu. - Poznámky. -- Projednávání tisku č. 658 bylo ukončeno s koncem volebního období.

Helena Machová

Paušální výdaje v roce 2021

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 29, (2021) č. 12-13, s. 22-25

Paušální výdaje stanovené procentem z dosažených příjmů může použít poplatník-fyzická osoba s příjmy ze samostatné činnosti, z pronájmu nebo ze zemědělské činnosti, která není provozována podnikatelem. Příspěvek podrobněji rozebírá, kdo a v jaké výši může paušální výdaje za r. 2021 uplatnit, jaký je způsob jejich uplatnění i jaké výhody z nich plynou. Věnuje se také vztahu paušálních výdajů, daňové evidence a účetnictví; příjmům z více samostatných činností; rozdělení příjmů spolupracujících manželů i změnám ve způsobu uplatnění výdajů. Problematiku dokresluje několik praktických příkladů.

Šárka Sobotovičová, Beata Blechová

Perception of business entities towards digitalization of tax administration in the Czech Republic
Digitalizace daňové správy v České republice a její vnímání podnikatelskými subjekty

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 24, (2021) No. 3, p. 208-223

Digitální transformace ve všech oblastech státní správy je jednou z priorit EU, avšak Česká republika v tomto ohledu za průměrem EU zaostává. Na základě dotazníkového šetření autorky provádějí výzkum mezi českými podnikateli, který se zaměřuje zejména na jejich pohled na digitalizaci finanční správy v ČR s ohledem na pozitiva a negativa. Z výsledků vyplývá, že většina dotazovaných digitalizaci vnímá pozitivně, zejména kvůli snížení časové náročnosti administrace. Respondenti hodnotili elektronickou komunikaci v rámci EPO rovněž jako flexibilnější, praktičtější a snazší. Článek kromě analýzy obsahuje i celkovou kontextualizaci a historický vývoj digitalizace státní a finanční správy v ČR.

Tomáš Rozehnal, David Švancara

Podvod na DPH : aktuální problematice okruhy.1. část

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 9, s. 27-31

Autoři přibližují několik v praxi se opakujících výkladových problémů v oblasti podvodů na dani z přidané hodnoty. Zaměřují se na spory o teoretické uchopení klíčových pojmů, se kterými se správce daně musí vypořádat při řešení těchto podvodů. Nejprve se na základě rozboru několika rozsudků NSS věnují problematice daňového podvodu z pohledu předmětu plnění a jeho souvislosti s nárokovaným odpočtem daně. Dále v této části rozebírají otázky vyčíslení daňového úniku a skutečnosti, zda se takto vyčíslená daň musí v případě prokázání vědomosti o podvodu rovnat odepíranému nároku na odpočet daně. Argumentují, že nelze prokazovat rovnost výše odepření odpočtu a výše chybějící daně. - Poznámky.

Radim Hanák

Pojetí budov a staveb v kontextu daňových zákonů a jejich provázanost se stavebními předpisy

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 9, s. 10-15

Předmětem článku je vymezení pojetí, jakým se k budovám a stavbám staví daňové zákony, jak je definují a jak na ně pohlížejí. Autor zvažuje, nakolik jsou pro pojetí budov z hlediska daňových zákonů relevantní instituty stavebního práva, zejména pak klasifikace budovy z pohledu způsobu jejího užívání. Předmětem zkoumání je také otázka relevance stěžejního správního úkonu, který uvádí veškeré stavby v život – kolaudačního souhlasu. Autor se postupně zaměřuje na pojetí budov a staveb v zákoně o dani z nemovitostí, v zákoně o daních z příjmu, v zákoně o DPH a v zákonném opatření o dani z nabytí nemovitých věcí. Zdůrazňuje, že ve většině případů pracují daňové zákony se stavbami (domy, jednotkami) dle faktického stavu, sledují tedy, zda jsou fakticky užívány a k jakému účelu. To má přednost před stavem formálním, kdy by se daňová povinnost odvíjela pouze od kolaudačního souhlasu. - Poznámky.

Karel Brychta, Lukáš Gabryš

Spojené osoby v zákoně o daních z příjmů : souvislosti, definiční znaky a vybrané problematice otázky. (1. část)

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 10, s. 20-23

Příspěvek je úvodní částí série článků zabývajících se problematikou spojených osob dle § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů v rámci právní úpravy převodních cen. V této části autoři vymezují spojené osoby v členění na kapitálově spojené a jinak spojené osoby, dále rozebírají obecná východiska problematiky, otázku existence propojenosti osob a okamžik, ke kterému se existence spojenosti posuzuje. Přibližují relevantní judikaturu NSS a diskusi k některým názorům na to, k jakému datu má být vztah posuzován. - Poznámky.

Lenka Heřmánková

Stav a vývoj daňových a celních příjmů k 30.9.2021

Clo-douane, Sv. 55, (2021) č. 10, s. 8-9

Zůstatky na účtech celní správy ČR ke dni 30.9.2021. Celkové zůstatky příjmů státního rozpočtu na účtech CS. Dovoz (DPH, spotřební daně, clo, správní poplatky, příslušenství). Vnitrostátní spotřební daně. Dělená správa. Meziroční srovnání.

Ahmed Emadeldin Yamen

Tax evasion, corruption and COVID-19 health risk exposure : a cross country analysis

Daňové úniky, korupce a vystavení se riziku spojenému s onemocněním covid-19 : mezinárodní srovnání

Journal of financial crime, Vol. 28, (2021) No. 4, p. 995-1007

Autor na datech ze 138 zemí analyzuje vztah mezi daňovými úniky, úrovní korupce v dané zemi a rizikem spojeným s onemocněním covid-19. Použit je index vnímání korupce podle Transparency International, indikátor CPHRE (COVID-19 public health risk exposure index) a výpočet rozsahu stínové ekonomiky podle Mediny a Schneidera. Byl odhalen pozitivní vztah mezi daňovými úniky a CPHRE i mezi CPHRE a korupcí. Dále je také zjištěno, že korupce může zvyšovat riziko spojené s pandemií více, než daňové úniky.

The carbon-tax crackdown

Tvrdý zásah v podobě uhlíkové daně

The Economist, Vol. 441, (2021) No. 9266, p. 64

V souvislosti s chystanou klimatickou konferencí COP26, která proběhne v první polovině listopadu 2021, se článek zamýšlí nad dopady zavedení případné globální uhlíkové daně na podnikatelskou sféru. Podniky obvykle upřednostňují dobrovolné dodržování předpisů před striktními nařízeními, mnohdy ale (obzvláště v oblasti ekologie) dochází k tomu, že přijímají opatření, která fungují jen naoko a slouží spíše jako PR a "gesta". Globální uhlíková daň by to mohla změnit, jaké by ale byly její důsledky? Podle autora by se vyskytly tři okruhy problémů: s otazníkem by byla reakce tzv. těžkých znečišťovatelů (firmy by byly nuceny najít rychle nové zdroje příjmů), další dopady by mělo opatření na dodavatelské řetězce a daň by se pravděpodobně výrazně promítla do cen, což by vedlo i ke změnám spotřebitelských návyků. Pozitivem by byl příliv inovací.

Anne Janssen

The problematic combination of EU harmonized and domestic legislation regarding VAT platform liability

Problémová kombinace harmonizované evropské legislativy a národní legislativy, která se týká povinností platforem k DPH

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 5, p. 231-239

1. července 2021 vstoupila v platnost nová pravidla pro DPH u e-commerce a B2C transakcí. Nová evropská úprava ukládá platformám např. povinnost vybírat DPH. V určitých případech se má pro účely DPH za to, že zboží dodává konečnému spotřebiteli místo skutečného dodavatele sama platforma ("deemed supplier provision"). Některé členské státy (Rakousko, Francie, Německo, Itálie) nicméně přijaly i své vlastní úpravy dané problematiky, které se vzájemně liší a které pravděpodobně zůstanou v platnosti i po přijetí evropských pravidel. Autor zkoumá vzájemnou kompatibilitu těchto právních úprav, srovnává tzv. rakouský (a zároveň italský) model, britský (a zároveň francouzský) model a německý model a poukazuje na související problémy (zejména u německé úpravy). - Poznámky.

Jakub Hollmann

Vybrané daňové aspekty svěřenských fondů

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 10, s. 48-51

Svěřenský fond představuje oddělené a nezávislé vlastnictví majetku bez právní osobnosti vyčleněného zakladatelem. Je velmi vhodným nástrojem k ochraně majetku před riziky vyplývajícími z podnikání a k zabezpečení preventivní ochrany soukromého majetku. Článek se zaměřuje na základní daňové otázky vztahující se ke svěřenskému fondu. Poukazuje na daňové a účetní povinnosti svěřenského fondu, jemuž je v právní úpravě přiznána daňová subjektivita, na daň z příjmů svěřenského

fondů, zdanění vkladu majetku vyčleněného do svěřenského fondu a na zdanění plnění poskytovaného obmyšleným. Krátce zmiňuje také možnosti osvobození od daně z příjmů v případech bezúplatného plnění přijatého ze svěřenského fondu. - Poznámky. -- Druhý příspěvek ze seriálu věnovaného svěřenským fondům (Právní rádce č. 9/2021 - č. 2/2022). -- Více k tématu viz Daně a právo v praxi č. 10/2021, s. 15-16.

Ways and means : taxes in America

Způsoby a prostředky : daně v USA

The Economist, Vol. 441, (2021) No. 9265, p. 13-14

Americký daňový systém je neefektivní a situaci nezmění ani zamýšlená daňová reforma administrativy prezidenta J. Bidena. Spojené státy nyní hledají způsob, jak zvýšit daně, aby mohly ufinancovat plánované nové sociální výdaje. Uvažuje se o růstu daní z příjmů pro nejmajetnější občany a daně z korporátních zisků. Vnímaná nedostatečná daňová progresivita však není hlavním nedostatkem - nejmajetnější občané se mohou daňové povinnosti vyhnout různými způsoby a Spojené státy nejsou ochotny zavést DPH, která by situaci řešila výrazně lépe. -- Viz i související příspěvek na s. 33-34.

Christian Ramthun, Sonja Álvarez

Zugriff statt Angriff

Přístup místo útoku

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 38, S. 14-21

Německo zůstává místem s vysokými daněmi, které není příliš atraktivní pro výkonné hráče. Slibované daňové úlevy jsou malé, jejich financování zůstává do značné míry nejasné. Článek se zabývá tím, jaké daňové břemeno obsahují volební programy jednotlivých stran a jak si Německo stojí s daňovým zatížením v mezinárodním srovnání.

Dino Höppner, Mathis Schuh

Zur Vorteilhaftigkeit von Beitragsrückerstattungen privater Krankenversicherungen unter Berücksichtigung der Einkommensteuer

O výhodnosti refundace pojistného u soukromých zdravotních pojišťoven při zohlednění daně z příjmů

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 39, S. 2238-2242

Vrácení pojistného na soukromé zdravotní pojištění má za následek zvýšení vyměřovacího základu v rámci odpočtu zvláštních výdajů. V této souvislosti vyvstává otázka, v jakých případech je výhodnější upřednostnit vrácení pojistného před náhradou léčebných výloh. V článku je pro tyto účely vypracován rozhodovací model, který zohledňuje jak vliv daňového základu, tak vliv daňové sazby. Článek pomocí statistického rozhodovacího modelu zkoumá souvislosti zdravotních nákladů, náhrad pojistného a příjmů, které zvyšují příjem po zdanění. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 26, (2021) č. 10

Účetní versus daňové rozdíly hmotných investic (s. 2-9); Obchodní majetek versus paušální výdaje (s. 10-14); Daňové dopady svěřenských fondů (s. 15-16); Osoby ze zahraničí s trvalým pobytem v České republice a zdravotní pojištění (s. 17-19); Spojené osoby v zákoně o daních z příjmů - souvislosti, definiční znaky a vybrané problematické otázky (1. část) (s. 20-23); Jak registrovat skutečného majitele? (s. 24-26); Opravy daně a odvrácení následků nesprávně přiznané daně v oblasti daně z přidané hodnoty (s. 27-35); DPH u zahraničního obchodu po zářijové novele zákona o DPH - č. 355/2021 Sb. (s. 36-41); Nová digitální daň a co jí brání (s. 42-46); Nad judikaturou ohledně pokut za kontrolní hlášení DPH (s. 47-55).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 22, (2021) č. 12

Zákon o DPH (4.) - novela č. 355/2021 Sb. (s. 3-6); Daňový bonus, daňové zvýhodnění (s. 7-10); Příjmy z budoucího prodeje majetku (s. 11-12); Stravenky versus stravenkový paušál (s. 13-16); DPH při likvidaci odpadu (s. 19-21); Zaokrouhlování a výpočet DPH (s. 22-24); Nájemné a pachtovné (s. 25-28); Podnikání manželů (s. 37-40); Škoda způsobená zaměstnancem zaměstnavateli - náhrada (s. 46-49);

Evropská unie a jednatel s.r.o. z pohledu zdravotního pojištění (s. 50-52); Příspěvky zaměstnavatelům - postcovidová doba (s. 53-56); Zaměstnavatel dlužníkem ve zdravotním pojištění (s. 61-63); Výše zálohy OSVČ ve zdravotním pojištění v roce 2022 (s. 64-65); Rozvržení pracovní doby (s. 66-69).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 29, (2021) č. 12-13

Daňové zvýhodnění po novele provedené zákonem č. 285/2021 Sb. (s. 3-10); Služebnost a daň z příjmů (s. 11-14); Účetní a daňové odpisy majetku (s. 15-21); Paušální výdaje v roce 2021 (s. 22-25); Vzdělávání zaměstnanců z pohledu daně z příjmů (s. 26-31); DPH při dodání zboží za použití elektronického rozhraní (s. 32-37); DPH při dovozu zboží nízké hodnoty (s. 38-43); Odložená daňová pohledávka (s. 44-47); Zaměstnavatelé, zaměstnanci, pojištěnci a zdravotní pojištění (s. 48-53); Rozsudek SD EU ve věci nároku na odpočet DPH u tankovacích karet - tankovací karty podruhé - ve věci C-48/20 společnost UAB "P" (s. 54-56).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2021, č. 20

Časté chyby u daně z nemovitých věcí - lhůta pro podání přiznání a úhrada daně, daň z pozemků, zpevněné plochy pozemků, chybné uplatnění nároku na osvobození, daň ze zdanitelných staveb a jednotek, správné vs. chybné stanovení předmětu daně, základu daně a sazby daně, počtu dalších nadzemních podlaží (s. 1-6); Vyřazení nemovitosti a DPH - dotazy a odpovědi (s. 7-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2021, č. 21

Hmotný majetek, který nelze odpisovat pro účely daní z příjmů (s. 1-5); DPH a materiál na zpracování z EU do ČR - otázky a odpovědi (s. 5); Novinky v DPH u e-shopů schváleny - novela č. 355/2021 Sb. (s. 6); Pronájem vozidel do EU - dotazy a odpovědi (s.7-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2021, č. 22

Příklady odpisování hmotného a nehmotného majetku a jejich technické zhodnocení 2020/2021 (s. 1-5); Stanovení limitu pro registraci do OSS - dotazy a odpovědi (s. 5); Zaměstnavatelé a potvrzení o bezdlužnosti ve zdravotním pojištění (s. 6-7); Výše výdajového paušálu při práci pro nakladatelství - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2021, č. 20

Novinky v DPH u e-shopů schváleny (s. 1-2); Aplikace DPH ve stavebnictví a u nemovitostí - 2. část (s. 2-6); DPH a pronájem služebního bytu - dotazy a odpovědi (s. 6); DPH a dodání stroje včetně seřízení a zaškolení - dotazy a odpovědi (s. 7-8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2021, č. 21

Aplikace DPH ve stavebnictví a u nemovitostí - 3. část (s. 1-5); DPH a prodej vozidla - dotazy a odpovědi (s. 6); Samovyměření DPH - dotazy a odpovědi (s. 7-8); DPH ze spotřební daně - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2021, č. 22

Aplikace DPH ve stavebnictví a u nemovitostí - 4. část (s. 1-4); Pronájem rodinného domu plátcem DPH - dotazy a odpovědi (s. 5); DPH a ubytovací služby - dotazy a odpovědi (s. 6); DPH a režim OSS - dotazy a odpovědi (s. 6-7); DPH a třístranný obchod - dotazy a odpovědi (s. 7-8).

Účetnictví v praxi

Sv. 25, (2021) č. 10

Zástavní právo správce daně (s. 4-7); Kryptoměny z pohledu daně z příjmů (s. 8-9); DPH u tuzemských obchodních transakcí V - oprava základu daně, oprava výše daně (s. 10-14); Finanční leasing v právu, účetnictví a daních (s. 15-24); Daňové řešení přerušení a ukončení nájmu a při změně způsobu uplatnění daňových výdajů (s. 25-29); Zdanění příjmů z prodeje pozemku na straně fyzických osob aneb na co by se nemělo zapomenout z daňového hlediska (s. 30-36); Zdaňované příjmy v souvislostech zdravotního pojištění (s. 37-40).

Ekonomické vědy. Ekonomie

By Alexandre N. Kohlhas and Ansgar Walther

Asymmetric attention

Asymetrická pozornost

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 9, p. 2879-2925

Autoři se v článku zabývají formováním očekávání ze strany ekonomických subjektů (domácností, firem, ale i tvůrců prognóz) v reakci na nové události. Vytvářejí model, ve kterém subjekty reagují asymetricky - podceňují a zároveň přeceňují vliv nových událostí při vytváření odhadů budoucího vývoje. Asymetrická pozornost pak podle autorů posléze prohlubuje fluktuační hospodářského cyklu. - Poznámky.

Grated expectations

Alternativní pohled na inflační očekávání

The Economist, Vol. 441, (2021) No. 9266, p. 70

Jeremy Rudd, výzkumný pracovník americké centrální banky Fed, nedávno zpochybnil tradiční předpoklady ekonomické teorie o formování inflačních očekávání, což vyvolalo bouřlivé a mnohdy nesouhlasné ohlasy ze strany jiných ekonomů. Mainstreamová ekonomie předpokládá, že pokud lidé očekávají růst cen, požadují vyšší platy. Firmy v očekávání vyšších nákladů zvyšují ceny. Dochází tedy k "sebenaplňujícímu se proroctví". Rudd však tvrdí, že kauzalita mezi očekáváním a inflací je zavádějící a že lidé naopak formují svá očekávání na základě předchozí zkušenosti s inflací. I přes různé názory se nicméně ekonomové shodují na klíčové roli centrálních bank - jejich důvěryhodnost je drahocenná a nelze ji ztratit. Při formování očekávání pravděpodobně předchozí zkušenosti s inflací hrají roli a očekávání jsou podstatná v dlouhém období. -- Původní článek J. Ruddy byl zveřejněn pod názvem "Why Do We Think That Inflation Expectations Matter for Inflation? (And Should We?)".

Instrumental research

Instrumentální výzkum

The Economist, Vol. 441, (2021) No. 9267, p. 68

Nobelovu cenu za ekonomii za r. 2021 získali tři vědci: David Card, Joshua Angrist a Guido Imbens, a to za přínos v oblasti "experimentů v přirozených podmínkách" (natural experiments) a výzkum pracovních trhů. V článku jsou stručně představeny konkrétní studie, které Card, Angrist a Imbens v průběhu let zveřejnili (někdy i s jinými spoluautory) - od vlivu vzdělání na výsledky na trhu práce, přes dopady imigrace na místní trh práce až po vytvoření metod, které přispívají k praktické využitelnosti závěrů z experimentů.

By Tatyana Deryugina, and Benjamin M. Marx

Is the supply of charitable donations fixed? : evidence from deadly tornadoes

Je poskytování dobročinných darů stabilní? : zjištění z přispívání na charitu po smrtících tornádech

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 3 (Insights), p. 383-398

Autoři v článku na základě zkušeností s tornádami v USA zkoumají problematiku dárcovství - zabývají se otázkou, zda po přírodních katastrofách dárcovství roste, nebo zda dochází k pouhému přerozdělení prostředků a jejich celkový objem se nemění. Výsledky naznačují, že se objem darovaných prostředků zvyšuje a že nedochází k přerozdělování v neprospěch jiných projektů. - Poznámky.

Pavel Sirůček

Quo vadis, "nobelovské" ocenění za ekonomické vědy?

Politická ekonomie, Sv. 69, (2021) č. 4, s. 479-504

Více jak půlstoletí existence tzv. Nobelovy ceny za ekonomii otevírá prostor pro bilancování a nastoluje otázky perspektiv ekonomické vědy. Autor v diskusním příspěvku připomíná historii a problémy tohoto nejprestižnějšího ekonomického ocenění i ekonomie samotné. Charakterizuje zaměření laureátů Nobelovy ceny za ekonomii a trendy v oceňování objevů a teorií ekonomické vědy v průběhu jednotlivých desetiletí. Zaměřuje se také na absenci ocenění u žen a na kritické přijímání tohoto faktu. Následně zvažuje perspektivy tohoto ekonomického ocenění, návrhy jeho proměn, pokles prestiže teoretických ekonomů a absenci velkých a důležitých témat ekonomické vědy. - Poznámky.

By Wioletta Dziuda, A. Arda Gimetz, and Mehdi Shadmehr

The difficulty of easy projects

Obtíže jednoduchých projektů

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 3 (Insights), p. 285-301

Teoretický pohled na úspěšnost projektů veřejných statků za předpokladu soukromých přispěvatelů na tyto projekty. Veřejný statek je poskytnut, pokud na něj přispěje dostatek občanů. Tzv. "selský rozum" by napovídal, že snadněji uspějí méně nákladné projekty, které vyžadují méně přispěvatelů, tak tomu však podle autorů není - z analýzy předložené v článku spíše vyplývá, že větší šanci mají (za daných podmínek) uspět nákladnější projekty s více přispěvateli. Důvodem je mj. efekt "černého pasažéra". Z výsledků vyplývá, že za určitých podmínek může existence státní podpory snížit pravděpodobnost úspěchu určitých projektů. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Petr Musílek

250 let vídeňského burzovního trhu : boom, krach a dlouhodobá stagnace [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 16 (2021), č. 2, s. 47-59

Autor v článku hodnotí dění na Vídeňské burze od jejího založení císařským patentem Marie Terezie v r. 1771 až do současnosti. Popisuje investiční boom ve 2. polovině 19. století, následný krach na burze v květnu 1873 a vývoj vídeňského burzovníctví po rozpadu Rakouska-Uherska. Vídeňská burza dlouhodobě stagnuje, což je doloženo konkrétními ukazateli. -Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/10/Cesky_finaneni_a_ucetni_casopis_2_2021_str_47-59.pdf

Elisabeth Atzler

BGH kappt Zinssenkungen

Spolkový ústavní soud osekal snížení úroků

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 194 (7.10.2021), S. 28-29

Bližší pohled na roli Spolkového ústavního soudu v kauze správného výpočtu spořitelních úrokových měr. Přesněji se jednalo o dlouhodobé spořicí smlouvy s variabilní úrokovou měrou, jejichž výnosy vzhledem k nízkým úrokovým měrám razantně poklesly. Ústavní soud nerozhodl přímo o výši referenční úrokové sazby, stanovil však nutnost dlouhodobých referenčních úrokových sazeb pro dlouhodobé spořicí smlouvy. Rozhodnutí soudu se týká přibližně stovky klientů, kteří podali hromadnou žalobu, může však mít dopad na celou branži, zejména spořitelny. Proti rozhodnutí soudu se ohradil Deutscher Sparkassen- und Giroverband (DSGV).

Britain's sluggish stockmarket

Britský stagnující akciový trh

The Economist, Vol. 441, (2021) No. 9265, p. 17-18

Význam a prestiž londýnské burzy upadá. Výrazně klesl podíl IPO i počet firem zapsaných na burze a nepříliš příznivé jsou i další ukazatele. Příčin je řada: od zvýšeného politického a měnového rizika způsobeného brexitem, přes nedostatek zkušených analytiků v oblasti technologií a fintechu, až po změny se přístup investičních platforem a institucionálních investorů. Pokud bude trend pokračovat, největší ztráty pravděpodobně utrpí britská státní pokladna a finanční, právní a účetní firmy. Problémem se již zabývá britská vláda. -- Viz i související příspěvek na s. 19 o vývoji britského akciového trhu v posledních staletích a jeho poklesu v dlouhodobém horizontu.

Martin Arnold

Bundesbank-ECB ties at crossroads

Vztahy Evropské centrální banky a Bundesbank na rozcestí

Financial Times, Vol. 2021, No. 40846 (23.10.2021), p. 3

Jens Weidmann ukončil své působení v čele Deutsche Bundesbank, německé centrální banky. Jeho odchod vyvolává otázky ohledně budoucího vztahu této instituce a Evropské centrální banky a přeneseně i německého přístupu rozpočtové zodpovědnosti a politiky nízké inflace oproti uvolněnější monetární politice, zastoupené zejména bývalým prezidentem ECB Mariem Draghim. -- Viz také komentář na s. 9 a článek ve FT ze dne 21.10.2021, s. 1.

Pavel Cechl

Centrální banky v říši kryptoměn

Bankovníctví, Sv. 29, (2021) č. 10, s. 32-33

Autor uvádí, že zavedení vlastních digitálních měn zvažuje 86 % centrálních bankovních úřadů jednotlivých států a čtrnáct procent z toho je už v pokročilých fázích vývoje. K zájmu o zavedení vlastních digitálních měn CBDC (Central Bank Digital Currencies) je vede mimo jiné rostoucí popularita bitcoinu a rozvoj technologie distribuovaných záznamů (DLT), kam patří i blockchain. Článek shrnuje historii digitálních měn centrálních bank v Nizozemsku, Kanadě, Singapuru a dále představuje projekt Dunbar, jehož cílem je vývoj prototypu sdílené platformy pro přeshraniční transakce s digitálními měnami emitovanými více centrálními bankami. Poté přibližuje projekt digitálního eura. Popisuje také současný postoj českých bank ke klasickým kryptoměnám a k investování do nich. -- Viz také s. 30-31 o digitální koruně.

Nikola Šubová, Ladislav Mura, Ján Buleca

Determinants of household financial vulnerability : evidence from selected EU countries

Determinanty finanční zranitelnosti domácností : důkazy z vybraných zemí EU

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 24, (2021) No. 3, p. 186-207

Dluhy domácností v zemích EU v posledních letech narůstají, což představuje hrozbu nejen pro jejich finanční stabilitu, ale také pro stát, jelikož tato zadluženost většinou bývá předzvěstí ekonomické krize. Trend byl navíc posílen dopady koronavirové pandemie, která přispěla k prohloubení společenských nerovností a k větší zranitelnosti soukromých domácností. Autoři se soustředí na determinanty finanční zranitelnosti v zemích eurozóny a přicházejí s doporučeními pro tvůrce hospodářských politik.

J. Blume, J. Mallien, F. Wiebe

Die Inflation steigt, der Zins vorerst nicht

Inflace stoupá, úroky prozatím ne

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 210 (29.10.2021), S. 28-29

Evropská centrální banka zůstává i přes rostoucí inflaci (pro eurozónu k říjnu 2021 ve výši 3,4 %) u uvolněné peněžní politiky. Hlavní úroková sazba je ponechána v nulové výši, lombardní sazba pak záporná (-0,5 %). Program PEPP zůstává v chodu podle původního plánu Evropské centrální banky, v současnosti je z 1,85bilionového fondu vyčerpáno přes 1,4 bilionu a ukončení se očekává v průběhu března 2022. Jako potenciálně rizikovou situaci autoři článku uvádí moment ukončení programu PEPP a zpříšňování peněžní politiky.

Astrid Dörner

Die schleichende Gefahr : US-Banken

Plíživé nebezpečí : americké banky

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 201 (18.10.2021), S. 26

Komentář k současné pozici etablovaných amerických bankovních domů v oblasti bankovních a finančních služeb. Ačkoli např. americké banky Goldman Sachs a Morgan Stanley's v nedávné době zaznamenaly rekordní zisky, zejména díky investičnímu bankovníctví, jsou ohroženy tím, co autorka nazývá „krize image“, či krizí identity. V oblasti finančních služeb stále roste konkurence fintechových společností a principu BNPL (buy now, pay later – kup nyní, zaplat' později). Banky jsou také ohroženy možným dlouhodobým odlivem talentů právě k fintechovým společnostem.

Majed R. Muhtaseb

Does the system reward investors for fraud risk? : a clinical analysis

Kompenzuje systém investory za riziko vzniku podvodu? : hloubková analýza

Journal of financial crime, Vol. 28, (2021) No. 4, p. 1106-1123

V článku je podrobně představen případ investičního podvodu týkajícího se společnosti "Lauer Management Group", ke kterému došlo v USA na přelomu tisíciletí. Autor zároveň poukazuje na zvýšená rizika spojená s hedgeovými fondy a na to, že investoři nebyli za své ztráty kompenzováni. Obviněný M. Lauer byl i přes rozsáhlé důkazy v r. 2011 americkými soudy zproštěn viny.

Laura Noonan, Stephen Morris, Martin Arnold

ECB's tough Brexit stance pushes banks to shift staff from London

Pevný postoj ECB k brexitu nutí britské banky přesouvat zaměstnance z Londýna

Financial Times, Vol. 2021, No. 40845 (22.10.2021), p. 1

Evropská centrální banka důrazněji vymáhá pobrexítová pravidla pro působení britských bank na evropském kontinentu. Zvyšuje tlak na přesun dostatečného množství pracovníků k lokálním pobočkám, zejména v oblasti kontroly rizik a právních služeb. Jedná se o změnu dosavadní situace, kdy fungování britských bank ve vztahu k EU nedoznalo očekávaně razantních změn, včetně obav o ztrátu postavení Londýna jako přední bankovní metropole.

Agnieszka Marciniuk

Equity release contracts with varying payments [elektronický zdroj]

Finanční produkty založené na zajištění nemovitostí s pohyblivými platbami

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 5, p. 552-574

Autorka v článku analyzuje na základě polských dat z let 2008-2019 potenciální benefity spojené s finančními produkty, které jsou založeny na zajištění nemovitostí (reverzní anuity a zpětné hypotéky), v proměnlivých hospodářských podmínkách. Benefity jsou ovlivněny různými faktory, které se v průběhu času mění: očekávanou délkou dožití, reálnou hodnotou nemovitostí, úrokovými sazbami, aj. Prezentována jsou také rizika daných produktů. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.784>

Colby Smith

Fed triggers winding down of \$120bn stimulus programme

Fed spustil útlum 120miliardového stimulačního programu

Financial Times, Vol. 2021, No. 40856 (4.11.2021), p. 1

Americká centrální banka (Federal Reserve) oznámila začátek postupného omezování skupování státních dluhopisů v měsíčním objemu 120 miliard dolarů. Rozhodnutí padlo po několika měsících debat, a Fed tak následuje řadu světových centrálních bank. První omezení lze očekávat v posledním kvartálu r. 2021. „Tapering“ je omezován zejména kvůli rostoucí inflaci, která může být trvalejšího rázu, než Fed původně předpokládal, a kvůli naplnění očekávaného efektu.

Martin Děrgel

Finanční leasing v právu, účetnictví a daních

Účetnictví v praxi, Sv. 25, (2021) č. 10, s. 15-24

Bližší k finančnímu leasingu, který je dlouhodobou smlouvou o pořízení zejména hodnotnějších hmotných movitých věcí. Autor přibližuje finanční leasing z právního a účetního hlediska a dále se zaměřuje na daňový režim finančního leasingu v daních z příjmů a v DPH. Upozorňuje, že daňovým specifickým je nutnost rovnoměrného časového rozlišení výdajů i v případě neúčtujících uživatelů finančního leasingu a jednorázové vypořádání DPH hned na počátku. Z hlediska daně z příjmů musí být splněn test minimální doby a maximální kupní ceny. Problematika je ilustrována řadou příkladů.

Mihai Nițoi, Dorina Clichici, Simona Moagăr-Poladian

Foreign banks in Central and Eastern Europe : the good, the bad and the ugly [elektronický zdroj]

Zahraníční banky ve střední a východní Evropě : dobré, špatné a ještě horší

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 5, p. 596-612

Autoři v článku analyzují poskytování úvěrů zahraničními bankami ve střední a východní Evropě v letech 2000-2016. Zkoumají vztah mezi růstem úvěrů, přeshraničními bankovními pohledávkami a finančním cyklem. Zohledněny jsou faktory specifické pro zemi, odkud zahraniční banka pochází (home-country effect) a faktory typické pro zemi, kde působí, tj. země střední a východní Evropy (host-country effect). Byl zjištěn pozitivní vztah mezi přeshraničními pohledávkami a růstem úvěrů. Potvrzeny byly i rozdíly v chování bank během hospodářského cyklu. Růst úvěrů byl ovlivněn zahraničními i domácími efekty (ty se však projevily v různé míře v konkrétních zemích). Zahraníční vlastnictví bank posílilo konkurenceschopnost i efektivitu bankovních systémů v regionu, bankovní systémy jsou nicméně náchylné na vnější šoky likvidity. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/10/PEP_5_2021-596-612.pdf

Hodnocení dopadů regulace zákona o hazardních hrách a souvisejících právních předpisů

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 18, příl. Legislativa s. ii

Informace o nelegislativním materiálu "Hodnocení dopadů regulace zákona o hazardních hrách a souvisejících právních předpisů", který schválila vláda ČR v září 2021. Zpráva hodnotí zejména dopady zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, a zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her. Je konstatováno, že komplexní a moderní právní úprava hazardu přinesla celkovou kultivaci trhu, větší transparentnost a koncepčnost regulace. Ochrana účastníků hazardních her před negativními dopady se neomezuje pouze na samotné účastníky, ale také na jejich rodinu a okolí. Zásadním nástrojem se stalo omezování účasti na hazardních hrách u osob, které jsou zapsány v Rejstříku vyloučených osob. Doporučené možné změny se týkají zejména sféry hazardních her provozovaných jako internetové hry.

Francisco Gomes, Michael Haliassos, and Tarun Ramadorai

Household finance**Finance domácností**

The Journal of economic literature, Vol. 59, (2021) No. 3, p. 919-1000

Autoři v článku předkládají přehled aktuálního výzkumu na téma financí domácností - konkrétně se zabývají mj. rozhodováním domácností na trzích s pojištěním či rozhodováním o úsporách na důchod; tím, jak domácnosti obchodují na trzích či jaká rozhodnutí přijímají při uzavírání hypoték. Chování domácností souvisí s mnoha faktory, mj. se sociálním prostředím, tzv. "peer efektem" či finanční gramotností. - Poznámky.

Jan Mallien, Marie Vandenhirtz

Inflation zieht erneut an**Inflace se znovu blíží**

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 211 (1.11.2021), S. 34

Bližší pohled na inflaci v prostoru eurozóny. Článek se zabývá vlivem DPH, cen energií, měnové politiky Evropské centrální banky a situace na trhu práce na výslednou inflační míru. Krátce zmiňuje situaci v zemích eurozóny s nejvyšší inflací (Litva s 8,2 %, Estonsko s 7,4 %, Lotyšsko s 6 % a Španělsko s 5,5 % inflace). ECB očekává míru inflace za r. 2021 ve výši 3,4 % a její současný růst pokládá za přechodný.

Brian Nussbaum and Jeffery Ernest Doherty

Italy's Guardia di Finanza : policing financial crime and domestic security in a changing world**Italská Guardia di Finanza : dohled nad finanční kriminalitou a domácí bezpečností v proměnlivém světě**

Journal of financial crime, Vol. 28, (2021) No. 4, p. 1078-1092

Autoři v příspěvku analyzují roli a poslání italské instituce Guardia di Finanza a jejich proměnu v průběhu času. Hlavním úkolem Guardia di Finanza je boj proti finanční kriminalitě a zajišťování vnitřní bezpečnosti. Mezi činnostmi, kterými se instituce zabývá, patří také boj proti ilegálnímu obchodu (pašování, padělání).

By David Berger, Konstantin Milbradt, Fabrice Tourre, and Joseph Vavra

Mortgage prepayment and path-dependent effects of monetary policy**Předčasná splátka hypotéky a závislost na předchozím směřování měnové politiky**

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 9, p. 2829-2878

Autoři zjišťují účinnost měnové politiky americké centrální banky Fed při snižování úrokových sazeb. Účinnost měnové politiky závisí podle nich i na předchozím vývoji sazeb, tj. hospodářský vývoj může být ovlivněn dřívějšími rozhodnutími centrální banky a současná rozhodnutí o měnové politice se mohou projevit až v budoucnu. Předpokladem je určité nastavení podmínek pro předčasné splátky a refinancování. V USA bude do budoucna měnová politika méně účinná, než by mohla, kvůli fixacím hypoték na nízkých sazbách. Autoři poukazují na trade-off mezi současnou a budoucí účinností měnové politiky. Článek obsahuje speciální model. - Poznámky.

Gregory Durston

Muddying the waters : when does short selling become market manipulation?

Kauza Muddy Waters a Burford Capital Limited : kdy se z tzv. shortování stává tržní manipulace?

Journal of financial crime, Vol. 28, (2021) No. 4, p. 981-994

Spekulace na pokles akcií (short selling, shortování) mohou být obecně prospěšné tím, že upozorní na nesrovnalosti ve finančních výsledcích firem, tak, jak se v minulosti projevilo např. v případě podvodů firmy Enron. Na druhé straně by však nemělo docházet k situaci, kdy spekulant na pokles akcií způsobí pád cen akcií např. publikováním zavádějících informací o firmě, která je finančně zdravá. V článku je představen případ firmy Burford Capital, jejíž ceny akcií klesly v důsledku shortování investiční společností Muddy Waters Research v r. 2019. Zda šlo v tomto případě o tržní manipulaci, řešil i britský úřad Financial Conduct Authority.

Neil Munshi

Nigerians sign up for Africa's first digital currency but critics raise doubts over wider adoption

Nigerijci se registrují k první africké digitální měně, ale kritici vyjadřují pochybnosti nad jejím výraznějším zavedením

Financial Times, Vol. 2021, No. 40859 (8.11.2021), p. 4

Nigérie jako první africký stát zavádí oficiální digitální měnu, eNaira, čímž předběhla například Francii a Německo, které jsou v současnosti v testovací fázi digitálních měn. Měna, zpřístupněná 25.10.2021, má za první týden přes 400 000 uživatelů a vykázala 12 500 transakcí v objemu v přepočtu 113 000 dolarů. Podobně jako v případě jihoamerických a karibských států je motivace i očekávání odborné veřejnosti i mezinárodních finančních a hospodářských institucí podobné: snížit transakční náklady, nicméně se skeptickým pohledem ze zahraničí. Digitální měna eNaira byla zavedena 9 měsíců po státním zákazu kryptoměn.

Iveta Polášková, Luboš Komárek

Novodobá pozice zlata v bilancích centrálních bank

Politická ekonomie, Sv. 69, (2021) č. 4, s. 413-434

Příspěvek se zaměřuje na základní poznatky o zlatě z pohledu novodobé historie centrálních bank, tj. na vývoj jeho ceny, vývoj míry zastoupení zlata v devizových rezervách a zhodnocení výhodnosti potenciálních investic do zlata oproti investicím do jiných finančních aktiv (zejména z hlediska možnosti diverzifikace struktury devizových rezerv centrálních bank). Autoři sumarizují poznatky a trendy v držbě zlata centrálními bankami v posledních desetiletích, které vycházejí z výzkumné práce ČNB. Porovnávají vývoj ceny zlata s vývojem vybraných makroekonomických veličin (zejména USA), analyzují investiční potenciál zlata z pohledu centrálních bank a dále se zaměřují na relativně nové trendy, které zahrnují finanční produkty či fondy spojené se zlatem a kryptoaktiva navázaná na vývoj ceny zlata. V rámci hodnocení novodobé role zlata v rezervách centrálních bank jsou naznačeny rozdíly mezi centrálními bankami vyspělých ekonomik a mezi centrálními bankami rozvíjejících se a rozvojových zemí. Držba zlata je porovnána nejen z ohledu fyzické držby (hmotnosti) zlata ve vlastnictví centrálních bank, ale také v relativním vyjádření (např. poměr zlata vůči HDP nebo množství peněz v oběhu). - Poznámky.

Mario Menz

Show me the money : managing politically exposed persons (PEPs) risk in UK financial services

Ukaž mi své peníze : řízení rizika spojeného s politicky exponovanými osobami v britských finančních službách

Journal of financial crime, Vol. 28, (2021) No. 4, p. 968-980

Článek analyzuje, jak britské banky a finanční sektor obecně přistupují k řízení rizika spojeného s politicky exponovanými osobami a jaké jsou požadavky britské legislativy a regulačního úřadu Financial Conduct Authority. Autor upozorňuje na rozpor mezi očekáváním FCA a legislativou, což vede banky k přesunu pozornosti od prevence finanční kriminality k řízení regulatorního rizika. Součástí článku jsou i závěry z polostrukturovaných rozhovorů s odborníky z finančního sektoru, kteří se specializují na oblast compliance (dodržování předpisů).

Malte Fischer

Schöne neue Geldwelt

Krásný nový svět peněz

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 38, S. 38-39

Význam hotovosti klesá. A digitální euro hrozí, že s konečnou platností vytlačí mince a bankovky. Politici chtějí skoncovat zejména s praním peněz. Nevýhodou je, že by se občané mohli stát spotřebiteli, kteří ztratí svou anonymitu.

Dominik Stroukal

Stručné shrnutí letošní kryptoměnové horečky

Bankovníctví, Sv. 29, (2021) č. 10, s. 36-37

Autor upozorňuje na zásadní události, které se odehrály na kryptoměnovém trhu od začátku r. 2021. Zvažuje důvody dynamiky růstu a propadů ceny bitcoinu a vliv čínského útoku na bitcoin, poté představuje inovaci ve formě tzv. lightning network (blesková síť, která je postavena nad bitcoinem) a přijetí bitcoinu jako oficiálního zákonného platidla v Salvadoru. Připomíná také šíření decentralizovaných financí (DeFi), které zahrnují projekty přinášející do kryptoměnového prostředí finanční produkty známé ze světa tradičních peněz, a rozmach nezaměnitelných tokenů (non fungible tokens, NFT). -- Více ke spekulativním investičním nástrojům a ICO na s. 34-35. -- Další příspěvky o NFT viz The Economist č. 9269/2021, s. 73-74.

Ozan Demircan

Türkische Kryptobörse Coinzo schließt

Turecká kryptoburza Coinzo končí

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 198 (13.10.2021), S. 30

Během několika měsíců ukončuje činnost třetí turecká kryptoburza. Coinzo patřilo mezi pět největších kryptoburz v Turecku a dosahovalo denního obrátu až 500 milionů lir (50 milionů eur). Provozovatelé neuvedli podrobnější důvody, kromě oznámení rozhodnutí zastavit činnost platformy a uvedení časového harmonogramu možnosti výběru vkladů a aktiv. Ostatní dvě burzy, které ukončily svou činnost, Vebitcoin a Thodex, jsou předmětem vyšetřování kvůli podezření ze zpronevěry (v obou případech se jejich majitelé i s vklady odebrali do zahraničí). Kryptoměny se v Turecku těší značně a stále rostoucí popularitě, zejména kvůli přehřívající se turecké ekonomice a postupující inflaci.

Jan Mallien

Wie lange hält die Dollar-Stärke? : Devisenmarkt

Jak dlouho vydrží síla dolaru? : devizový trh

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 197 (12.10.2021), S. 32

Bližší ke střednědobému kurzu amerického dolaru vůči ostatním světovým měnám. Rychlé tempo zpřísnění peněžní politiky, oznámené šéfem Fedu J. Powellem, způsobilo nárůst výnosů dluhopisů z 1,3 % na 1,6 %, což v důsledku činí dolar atraktivnější investiční měnou. Rizikem pro dolar jsou však spory o výši dluhového stropu a celosvětový růst HDP nad rámec současných predikcí.

Walter Stresemann

With Brexit, Swiss banks have a new ally

Díky brexitu mají švýcarské banky nového spojence

The European financial review, Vol. 12, (2021) No. 4 (August - September), p. 46-47

Švýcarský bankovní sektor sdílí některé shodné cíle se svým pobrexitovým protějškem, zejména v otázkách vztahu vůči EU. Velká Británie a Švýcarsko, resp. jejich ministři financí, v minulém roce podepsali formální dohodu o prohloubení spolupráce v oblasti bankovníctví a finančních služeb. V únoru letošního roku pak následoval vzájemný příslib uznání ekvivalence akciových trhů.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 29, (2021) č. 10

Klienti Spořitelny mohou nově využít bankovní identitu pro on-line sjednání produktů u ČEZ a Generali České pojišťovny (s. 8); K dluhové brzdi jsme se přiblížili o dvě dekády. Pokud nenastane změna, pocítí vysoké zadlužení i ekonomika (s. 10-13); Sešlápnutí dluhové brzdy by zdražilo financování - rozhovor s E. Zamrazilovou, předsedkyní Národní rozpočtové rady (s. 16-19); Výběr regulatorních zajímavostí za třetí čtvrtletí roku 2021 - novela zákona o bankách č. 353/2021 Sb.(s. 20-22); Prediktivní analýza vám pomůže myslet o krok napřed (s. 24-25); Mají se české banky obávat digitální koruny? (s. 30-31); Centrální banky v říši kryptoměn (s. 32-33); Stručné shrnutí letošní kryptoměnové horečky (s. 36-37); Panevropský penzijní produkt bude spíše doplňkem než revolucí - PEPP (s. 42-43); Všechno, co jste chtěli vědět o inflaci, ale báli jste se zeptat - čísla hned tak nespádnou (s. 48-49).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Georg Weizsäcker ; rozhovor vedl Bert Losse

"Wir sind nicht mehr so unbeliebt"

"Už nejsme tak neoblíbení"

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 39, S. 38-39

Německá ekonomika se mění. Rozhovor s profesorem ekonomie G. Weizsäckerem, předsedou Sdružení pro sociální politiku (Verein für Sozialpolitik), o teoretické ekonomii založené na datech, zániku regulační politiky a nebezpečných kariérních brzdách v akademickém prostředí.

Mohamed Ali Trabelsi and Hédi Trabelsi

At what level of corruption does economic growth decrease?

Při jaké míře korupce dochází k poklesu hospodářského růstu?

Journal of financial crime, Vol. 28, (2021) No. 4, p. 1317-1324

Korupce je obecně vnímána jako negativní jev, podle autorů však některé studie poukazují i na její možné pozitivní aspekty (preferenci zahraničních investorů investovat do zemí s vysokou úrovní korupce) a na to, že vlivem korupce nemusí vždy docházet k poškození hospodářského růstu. V článku jsou analyzována data z 88 zemí z let 1984-2011 s cílem zjistit dopady korupce na hospodářský růst. Je také určena tzv. "optimální (akceptovatelná) míra korupce", při které se mezní přínosy korupce rovnají mezním nákladům. -- Tématu korupce se v čísle v různých souvislostech týká i několik dalších článků: na s. 1022-1031, 1124-1140, 1179-1192, 1210-1231 a 1244-1258.

Taner Turan, Halit Yanıkkaya, Hüseyin A. Özer

Economic growth effects of public and private investment : evidence from dynamic panel estimation for developed and developing countries [elektronický zdroj]

Vliv soukromých a veřejných investic na hospodářský růst : zjištění z dynamického panelového odhadu pro rozvinuté a rozvojové země

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 5, p. 613-631

Autoři na souboru dat ze 125 rozvojových i rozvinutých zemí zkoumají dopady veřejných a soukromých investic na hospodářský růst. Zohledněno bylo i tzv. skóre efektivity vlády (government effectiveness score). Je zjištěno, že veřejné i soukromé investice podporují hospodářský růst, a to bez ohledu na efektivitu vlády (resp. kvalitu institucí). Účinek veřejných investic je oproti soukromým investicím vyšší. Česká republika byla ve výzkumu zařazena mezi rozvojové země s efektivními institucemi. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchive/2021/10/PEP_5_2021-613-631.pdf

Ozan Demircan

Inflation in der Türkei zieht weiter an

Inflace v Turecku stále sílí

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 192 (5.10.2021), S. 27

Turecko se potýká s vysokou inflací v důsledku covidové pandemie. Spotřebitelské ceny za září 2021 vzrostly o 1,25 %, meziročně pak o 19,58 %. Průzkum veřejného mínění ukázal, že respondenti očekávají reálně ještě vyšší zdražování. Do inflace se zásadně promítají rostoucí ceny energií. Pokles kupní síly také snižuje podporu Erdoganovy vlády a stává se předním politickým tématem, i přes vysoký očekávaný hospodářský růst (9 %).

by Bryan Kelly, Dimitris Papanikolaou, Amit Seru, and Matt Taddy

Measuring technological innovation over the long run

Měření technologických inovací v dlouhém období

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 3 (Insights), p. 303-319

Autoři na základě textové analýzy patentových dokumentů vytvářejí indikátor (měřítko) technologických inovací. Následně v článku analyzují období 1840-2010 v USA a odhalují tři významné vlny průlomových inovací - druhou průmyslovou revoluci (2. polovina 19. století), 20. - 30. léta 20. století a období po r. 1980. Identifikována jsou také průmyslová odvětví, která z hlediska inovačních aktivit dominovala v určitých obdobích. - Poznámky.

Oliver E. Ogbonna, Johathan E. Ogbuabor, Afamefuna A. Eze, Walter O. Ugwuoke

Moderating effect of institutional quality on relationship between foreign aid and economic growth in Africa

Zmírňující efekt kvality institucí ve vztahu mezi zahraniční pomocí a hospodářským růstem Afriky

Politická ekonomie, Vol. 69, (2021) No. 4, p. 457-478

V průběhu posledních dvaceti let obdržely africké státy značné množství vnější pomoci, to se ale neodrazilo ve výrazném zlepšení socioekonomických podmínek na kontinentu. Studie hodnotí, jak dynamika kvality institucí může utvářet účinnost zahraniční pomoci s ohledem na hospodářskou výkonnost chudých afrických států. Za použití odhadů zobecněné metody momentů (GMM) a panelových dat ze 42 afrických zemí za období 2010-2018 zkoumají autoři dopady zahraniční pomoci na rozvoj těchto zemí a zaměřují se na zjištění, zda úroveň institucionální kvality může ovlivnit dopad zahraniční pomoci na hospodářský růst. Zohledňují tedy jak přímý dopad zahraniční pomoci, tak nepřímý dopad na hospodářský růst prostřednictvím kvality státních institucí. Výsledky ukazují, že negativní dopad tzv. syndromu pomoci může být v Africe zmírněn posílením kvality institucí. Autoři upozorňují i na další faktory, které mohou růst na africkém kontinentu příznivě ovlivnit.

Florian Güssgen, Cordula Tutt, Silke Wettach

Moskaus Monopoly

Moskevský monopol

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 39, S. 46-49

Ceny plynu v Evropě jsou vyšší než kdy dříve a obava z chladné zimy je velká. Kreml a ruská společnost Gazprom využívají situace k tlaku na Evropu a jsou ochotny ztratit pověst spolehlivého dodavatele.

Michael Spence

Some thoughts on the Washington Consensus and subsequent global development experience

Zamyšlení nad Washingtonským konsenzem a následnými zkušenostmi s hospodářským rozvojem na celosvětové úrovni

The Journal of economic perspectives, Vol. 35, (2021) No. 3, p. 67-82

Britský ekonom John Williamson, jenž zemřel na jaře r. 2021, formuloval v r. 1990 deset oblastí hospodářského rozvoje (zúžených v r. 2004 do konkrétního seznamu), které byly nazývány "Washingtonský konsenzus". Michael Spence, nositel Nobelovy ceny za ekonomii za r. 2001, v článku hodnotí platnost konceptu a jeho konzistenci na základě zkušeností s hospodářským rozvojem v asijských zemích. Připomíná také kontroverze ohledně samotného Washingtonského konsenzu a jeho pojmenování. - Poznámky. -- K tématu Washingtonského konsenzu viz i další příspěvky v čísle na s. 83-108, 109-132 a 133-156.

Stagflation sensation : the world economy**Zdání příchodu stagflace : světová ekonomika**

The Economist, Vol. 441, (2021) No. 9266, p. 65-66

Diskuze nad tím, zda v současné době opravdu hrozí stagflace (kombinace vysoké inflace a hospodářské stagnace) analogická situaci v 70. letech 20. století. Stejně jako tehdy raketově rostou ceny potravin i energií a určité paralely lze nalézt i v makroekonomickém myšlení. Na rozdíl od 70. let je však pozice odborů (které by mohly tlačit na růst mezd, což by ještě více podpořilo inflaci) v západním světě poměrně slabá; dochází také k růstu produktivity místo útlumu, který nastal v 70. letech. Centrální banky jsou dnes stále zavázány cílem cenové stability a svět je daleko více propojen, a to v různých oblastech (finance, dodavatelské řetězce). Vzhledem k vzájemné závislosti tak lze do budoucna očekávat spíše další "zátěžové testy" celého systému.

The energy shock**Energetický šok**

The Economist, Vol. 441, (2021) No. 9267, p. 11

Přechod na "zelenou éru", "uhlíkovou neutralitu" a "čistou energetiku" bude v praxi obtížný - investice do energetiky a obnovitelných zdrojů jsou zcela nedostatečné, rizikem je i geopolitická situace (až bohaté demokratické státy ustoupí od fosilních paliv, jejich produkce se přesune k autokraciím, které budou dodávky zdrojů používat jako páku při vyjednávání) a problémem je i samotná podoba trhů s energiemi (nákupy na nespolehlivém spotovém trhu). Státy by měly zavést opatření, která by situaci na trhu s energiemi stabilizovala (např. zavést požadavek na zásoby energií jako období kapitálových požadavků v bankovníctví). Pomoci by mohla i diverzifikace nabídky, nezbytně nutné jsou však investice. Řada států se zavázala k dosažení klimatických cílů, chybí však plán, jak toho dosáhnout. Je nutné, aby se na klimatické konferenci COP26 státy posunuly od příslibů ke konkrétním plánům. -- Ke klimatické politice v USA viz s. 33-34 a k energetické krizi na s. 55-56.

The shortage economy**Ekonomika nedostatku**

The Economist, Vol. 441, (2021) No. 9266, p. 11

O současné problematické hospodářské situaci a vyhlídkách a rizicích do budoucna. Po celé desetiletí od finanční krize se svět potýkal s nedostatkem výdajů a slabou poptávkou, nyní ale domácnosti vzhledem k podpůrným hospodářským opatřením chtějí utrácet a nestihá naopak nabídka. Ceny rostou a některé suroviny chybí, také vlivem dalších faktorů (uzavření továren v Asii kvůli šíření mutace koronaviru, omezení migrace a nedostatek zaměstnanců). Objevují se však i další silnější příčiny nedostatku surovin: dekarbonizace a protekcionismus. Inflace, která by se vymykala kontrole podobně jako v 70. letech, zatím ve vyspělých zemích spíše nehrozí, skutečnou hrozbou do budoucna s dlouhodobými dopady je však nevhodná politika v podobě návratu k fosilním palivům místo investic do obnovitelných zdrojů či posílení protekcionismu a státních intervencí.

Xavier Coeln, Céilia Colin, Charles Dennery, Niamh Dunne, Valentin Giust, Per Yann Le Floc'h, Matthias Loise, Mounira Nakaa, Chloé Ramet, Éloïse Villani

World economic outlook in autumn 2021 : catching up at uneven paces [elektronický zdroj]**Výhled světové ekonomiky na podzim 2021 : dohánění nerovnoměrným tempem**

Tresor-economics, No. 288 (2021), p. 1-12

Prognóza vývoje světové ekonomiky na podzim 2021 a na r. 2022. Očekává se, že světová ekonomika poroste 6% tempem a že se hospodářská aktivita vrátí na úroveň před pandemií. V r. 2022 by tempo růstu mohlo dosáhnout úrovně 4,5 %. Zotavení bude nicméně nerovnoměrné, a to celosvětově i uvnitř eurozóny. Velká Británie i přes brexit poroste v r. 2021 7% tempem. Obnoví se i světový obchod. Prognóza je nicméně podmíněna mnoha faktory (pandemie, načasování a velikost podpůrných opatření, situace na finančních trzích, nedostatek surovin a obtíže s najímáním zaměstnanců, protekcionismus, živelné pohromy, aj.). - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/10/Tresor_economics_288_2021.pdf

Gita Gopinath ; rozhovor vedli Martin Greive a Moritz Koch

„Verfrühte Sparpolitik schadet nur“

„Předčasná politika úspor jen škodí“

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 199 (14.10.2021), S. 4-5

Rozhovor s vedoucí ekonomkou Mezinárodního měnového fondu Gitou Gopinath. Věnuje se především tématům inflace, stagflace, otázce relevance výše hranice dluhové brzdy a hospodářskému výhledu v Německu. -- Viz také úvodní článek na s. 1.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Sigmar Gabriel ; rozhovor vedl Max Haerder

"Wir sind echte europäische Maulhelden"

"Jsme typičtí evropští mluvkové"

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 41, S. 24-26

Rozhovor s bývalým německým ministrem zahraničí S. Gabrielem o komplexu méněcennosti Evropské unie, americkém obratu k Asii a šancích na renesanci Západu. Nastiňuje cestu Evropy k novému potenciálu vůči Americe a jejímu rivalovi Číně.

Bigger is still better

Větší je stejně lepší

The Economist, Vol. 441, (2021) No. 9266, p. 28

Příslib budoucího vstupu do Evropské unie pomáhal udržovat v zemích západního Balkánu stabilní situaci, jak se ale zdá, v současné době je další rozšiřování Evropské unie nepravděpodobné. Část členských států EU by spíše upřednostnila prohlubování vztahů uvnitř EU před jejím rozšiřováním. Evropská unie by se také nerada potýkala s dalšími "problémovými dětmi", kterými jsou nyní dle článku Polsko a Maďarsko. Dle autora je nicméně rozšiřování EU v jejím zájmu - bez naděje na vstup do Unie na Balkáně dál poroste napětí a balkánské země se začnou poohlížet po jiných partnerech, jako např. po Číně.

Martin Gorčák, Stanislav Šaroch, Josef Bič

Cenová konvergence zemí Evropské unie od východního rozšíření a její dopady na Českou republiku

Politická ekonomie, Sv. 69, (2021) č. 4, s. 393-412

Autoři zjišťují, co způsobuje konvergenci cenových hladin evropských států (včetně ČR), zvláště pokud je brán v potaz časový odstup od r. 2004, kdy začalo docházet k rozšiřování Evropské unie o státy střední a východní Evropy. Ověřují také, zda existuje a případně jak se vyvíjí rizikový potenciál pro projevy Baumolovy nákladové choroby. Představují výsledky regresní analýzy vztahu průměrné cenové hladiny a HDP na hlavu na datech z r. 2018, jejíž účelem je zjistit, zda méně rozvinuté ekonomiky dosahují nižších cenových hladin než ekonomiky vyspělejší. Dále zkoumají dodatečné faktory ovlivňující cenovou hladinu dle Balassova-Samuelsonova modelu i faktory mimo tento model, které determinují změnu komparativní cenové hladiny (vybrané proměnné veřejných financí, zahraničního obchodu, strukturální a cyklické faktory). Poté vyvozují závěry o cenové konvergenci ČR od rozšíření EU v r. 2004 a posuzují dopady těchto zjištění s ohledem na povinnost v budoucnu přijmout euro. - Poznámky.

Christoph Herwartz

Der fragile EU-Sozialfonds : Gaspreise

Křehký evropský sociální fond : ceny plynu

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 197 (12.10.2021), S. 10

Plánované zavedení přírážek na paliva a zdroje energie, která nespádají do plánu ochrany klimatu (zejména benzín, naftu, topný olej a plyn), vyneslo do popředí sociální rozměr zelených daní. EU reaguje plánem na tzv. „zelený sociální fond“: tři čtvrtiny finančních prostředků získaných z přírážek na neekologická paliva budou použity na ochranu klimatu, zbylá čtvrtina pak bude předána jednotlivým členským zemím prostřednictvím sociálního fondu. Princip, připomínající fond obnovy po koronaviru, je předmětem debat v rámci Evropské komise i odborné veřejnosti. Mezi nejčastější výtky patří pravděpodobná nedostatečnost fondu, resp. neschopnost vyrovnat sociální aspekt při jeho současném plánovaném nastavení.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Filip Pastucha

Analýza exportní a importní funkce ČR : agregovaný a strukturální pohled [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 16 (2021), č. 2, s. 5-26

Autor v článku modeluje importní a exportní funkce pro Českou republiku jakožto otevřenou ekonomiku a dále analyzuje související proměnné. Konkrétně je popsán mj. vliv měnového kurzu, domácí a zahraniční poptávky na dovoz a vývoz. K výzkumu byly použity matematicko-statistické metody. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/10/Cesky_financi_a_ucetni_casopis_2_2021_str_5-26.pdf

Soumaya Keynes

The new order : special report: world trade

Nové pořádky : zvláštní zpráva: světový obchod

The Economist, Vol. 441, (2021) No. 9266, centr. sect. (12 p.)

Ekonomové již více než 200 let upozorňují na výhody, které s sebou přináší liberalizace obchodu (mj. podporu inovací či hospodářský růst). Po 2. světové válce se myšlenka volného obchodu začala postupně zhmotňovat vznikem GATT a později WTO. Vznik Světové obchodní organizace skutečně předznamenal snížení cel, obrovský nárůst objemu světového obchodu i zvyšování životní úrovně. Později se však začaly objevovat trhliny: konkrétně mj. protesty v západních zemích proti dohodám o volném obchodu; pocit, že Čína ze systému spíše těží ve svůj prospěch či problémy s dodavatelskými řetězci během pandemie. Zvláštní příloha týdeníku The Economist přináší aktuální témata spojená se světovým obchodem. Jednotlivé články se týkají mj. vyjednávání a formování pravidel, odolnosti dodavatelských řetězců či používání obchodních restrikcí k ochraně lidských práv a životního prostředí.

Ondřej Šíma

Vliv mezinárodního pohybu výrobního faktoru kapitálu a práce na bilanci prvotních důchodů [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 16 (2021), č. 2, s. 27-45

Autor analyzuje faktory, které ovlivňují bilanci prvotních důchodů platební bilance spojené s mezinárodním pohybem výrobních faktorů. Použita byla regresní analýza a data z let 1980-2016 pro všechny země světa. Zkoumána je dále souvislost mezi výší salda běžného účtu platební bilance a prvotních důchodů. Bilanci prvotních důchodů ovlivňuje skladba čistých zahraničních aktiv spolu s důchody z mezinárodního pohybu práce. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/10/Cesky_financi_a_ucetni_casopis_2_2021_str_27-45.pdf

Karel Sedláček

Zapomenutí celníci na zapomenutých celnících

Clo-douane, Sv. 55, (2021) č. 9, s. 16-17

Vzpomínky přednosty celního úřadu Josefa Procházky na konec svého působení v československém pohraničí těsně před 2. sv. válkou. -- Ke zbráním finanční stráže viz článek autora v č. 10/2021 na s. 13.

Podnik a podnikání

Sabine Gusbeth

(Noch) nicht insolvent : Evergrande

(Zatím ještě) mimo insolvenční řízení : Evergrande

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 206 (25.10.2021), S. 32

Shrnutí situace čínské realitní společnosti Evergrande, zaměřené na strukturu dluhu. Ten dosahuje výše přes 300 miliard dolarů. Článek zdůrazňuje význam sídla věřitele společnosti, podle něhož se uplatňuje insolvenční právo. Poukazuje na specifika čínského insolvenčního práva (zejména nutnost zahrnout do nákladů na insolvenční řízení i přednostní právo zaměstnanců na finanční kompenzaci) a stručně se věnuje možným dopadům na čínskou ekonomiku jako celek.

Małgorzata Jabłońska, Joanna Fila

Conditions for development of entrepreneurship in regions of Visegrad Group countries [elektronický zdroj]

Podmínky pro rozvoj podnikání v regionech zemí Visegrádské skupiny

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 4, p. 470-488

Analýza podmínek pro podnikání v zemích Visegrádské čtyřky (ČR, Slovensko, Polsko, Maďarsko) a jejich změn v letech 2004-2018. Autorky vycházely z metodiky výzkumu "Global Entrepreneurship Monitor" a došly k závěru, že existují významné rozdíly v podmínkách pro rozvoj podnikání mezi regiony NUTS 2. Regiony s největším podnikatelským potenciálem se vyskytují převážně v České republice. Důvodem je vysoká úroveň vzdělávacího systému a financování a dále mj. úroveň infrastruktury či otevřenost. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.777>

Marek Halada

Daňové, finanční a makroekonomické faktory firemního dárcovství v podmínkách české ekonomiky [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 16 (2021), č. 1, s. 37-51

Autor v příspěvku analyzuje vliv různých faktorů (daňové legislativy, finančních výsledků podniků, hospodářské situace) na ochotu firem poskytovat dary na dobročinné účely v České republice. Použita byla data z let 2002-2019. Výsledky naznačují, že firmy při rozhodování o darech vycházejí spíše ze svých finančních výsledků, než že by je motivovala daňová legislativa. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/10/Cesky_finančni_a_ucetni_csopis_1_2021_str_37-51.pdf

Gabriela Trnková, Zdeňka Žáková Kroupová

Drivers of economic performance: what can we observe in the Czech food industry?

Hnací síly ekonomické výkonnosti: co můžeme pozorovat v českém potravinářském průmyslu?

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 24, (2021) No. 3, p. 110-127

Autorky se zaměřují na české potravinářské společnosti v období let 2016-2019 a analyzují faktory jejich konkurenceschopnosti (např. technologické změny, technickou účinnost aj.) s ohledem na ziskovost jednotlivých společností. Snaží se přitom odpovědět na otázku, zda zlepšení těchto ukazatelů vedlo ke zvýšení profitability potravinářských společností. Výzkum se zakládá na mikroekonomických datech získaných z databáze Bisnode Albertina a je prováděn metodou stochastické analýzy. Ze závěrů vyplývá, že žádná výrazná korelace mezi technologickými změnami a ziskovostí potravinářských podniků nebyl zaznamenán.

Cyprien Batut, Chakir Rachiq

Employee financial participation schemes in France and Europe [elektronický zdroj]

Schémata finanční účasti zaměstnanců na zisku podniku ve Francii a v Evropě

Trésor-economics, No. 286 (2021), p. 1-7

Účelem schémat finanční účasti zaměstnanců na zisku je motivace pracovníků na úspěchu podniku, pro nějž pracují. Ve Francii existují nyní dvě schémata (intéressement, participation), která se vztahují na téměř 9 milionů zaměstnanců. Článek nabízí vedle popisu těchto schémat porovnání schémat finanční účasti zaměstnanců na výsledku hospodaření v evropském měřítku - je zhodnoceno, které země schémata regulují a aktivně podporují a s jakými cíli. Dále jsou popsány reformy, ke kterým nyní dochází ve Francii. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Articles/tags/Tresor-Economics>

Matthias Pfister, Janina Matern

Integration von Nachhaltigkeitsaspekten in ein strategisches Steuerungssystem : Vergleich zwischen mittelständischen Unternehmen und kapitalmarktorientierten Konzernen

Integrace aspektů udržitelnosti do systému strategického řízení : srovnání středně velkých podniků a koncernů orientovaných na kapitálový trh

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 39, S. 2233-2237

Autoři se zabývají možnostmi, jak integrovat aspekty udržitelnosti do systému řízení společností (balanced scorecard). V dobách, kdy je na ochranu životního prostředí a společenskou odpovědnost kladen čím dál větší důraz, je důležité, aby tento trend zohlednila i vedení jednotlivých podniků.

V článku je představena komparace středně velkých podniků a koncernů orientovaných na kapitálové trhy, u nichž mohou být vhodné odlišné systémy nefinančního výkaznictví. Autoři se věnují jednotlivým variantám integrace sociálních a ekologických aspektů do řízení společností. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M7.

Marie Koričanská, Lucie Balýová

Místo insolvence preventivní restrukturalizace

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 10, s. 34-39

Příspěvek představuje navrhovanou právní úpravu preventivní restrukturalizace v ČR. Institut preventivní restrukturalizace je na rozdíl od tradičních institutů insolvenčního práva flexibilním nástrojem pro odvrácení úpadku podnikatele a je určen podnikajícím osobám v přechodných finančních potížích. Předkládaný návrh zákona o preventivní restrukturalizaci obsahuje transpozici evropské směrnice č. 2019/1023/EU o restrukturalizaci a insolvenční. Autorky charakterizují východiska navrhované právní úpravy; subjekty, na něž se úprava dá aplikovat; účely preventivní restrukturalizace i povahu restrukturalizace, která je postavena na bázi tzv. hybridního řízení. Dále přibližují restrukturalizační moratorium, restrukturalizační plán, zapojení věřitelů, roli restrukturalizačního poradce a ochranu prozatímního i nového financování dlužníka. V tabulce jsou porovnány jednotlivé prvky insolvenčního řízení a preventivní restrukturalizace se zaměřením na jejich odlišnosti. - Poznámky.

Peter Hommelhoff

Primärrechtlich begründete Mängel im CSRD-Vorschlag und deren Beseitigung

Vady návrhu směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti podniků z pohledu primárního práva EU a jejich odstraňování

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 42, S. 2437-2447

Svým návrhem směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti podniků (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) z dubna 2021 chce Evropská komise harmonizovat a prohloubit dosavadní pravidla vztahující se ke společenské odpovědnosti podniků. Současná podoba však plně neodpovídá primárnímu právu EU a bude tudíž nutné provést změny, zejména s ohledem na přesnější vymezení jednotlivých podnikatelských oblastí, mezi nimiž bude muset být jasněji rozlišováno. Autor zmíněnou klasifikaci podniků blíže vysvětluje a zabývá se otázkou, do jaké míry bude navrhovaná úprava v souladu s primárním právem EU. Domnívá se, že směrnice potřebuje hlubší úpravy, které si vyžádají velké množství času. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Arbeitskreis Bilanzrecht Hochschullehrer Rechtswissenschaft

Stellungnahme zum CSRD-Vorschlag der EU-Kommission

Stanovisko k návrhu evropské směrnice CSRD

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 40, S. 2301-2307

Pod názvem „Proposal for a Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD“ představila 21.4.2021 Evropská komise legislativní návrh ke změně směrnice 2013/34/EU a 2014/95/EU (směrnice o účetním výkaznictví). V rámci něj EK počítá s poměrně masivním nárůstem požadavků na nefinanční výkaznictví. Článek shrnuje základy návrhu směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti podniků, podle něž by do výkaznictví i nadále měly spadat oblasti jako ochrana životního prostředí, sociální a pracovní podmínky, respekt k lidským právům apod. Sledované aspekty by však měly být nově kategorizovány do několika skupin (environmentální faktory, sociální faktory, faktory správy). Jednotlivé oblasti navíc mají být ve výkaznictví detailněji a širěji popsány, přičemž by mělo být formálně upraveno rovněž to, jakou roli budou v kontrolním procesu sehrávat dozorčí rady jednotlivých společností. -- Shrnutí na s. M8.

Zdeněk Toušek, Barbora Malinská, Martin Prokop, David Procházka

The effect of financial leverage on operating performance : evidence from the Czech Republic [elektronický zdroj]

Vliv finanční páky na provozní výkonnost : zjištění z České republiky

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 4, p. 384-401

V článku je hodnocen vztah mezi finanční pákou a provozní výkonností podniků v ČR jako malé otevřené ekonomice. Použita byla data z 1821 českých firem v letech 2006-2017. Autoři identifikují

negativní vliv finanční páky na provozní výkonnost. Zkoumány byly rozdílně velké firmy různých oborů. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.774>

Jacques Bughin, Sybille Berjoan

Will China lead the twin transformation post-covid?

Povede v postcovidovém období Čína v oblasti dvojí transformace?

The European financial review, Vol. 12, (2021) No. 4 (August - September), p. 26-29

Bliže k fenoménu tzv. dvojí transformace: kromě toho, že každá krize přináší technologický posun, urychlila hlubší integraci digitálních technologií. Článek přináší shrnutí výsledků průzkumu míry tzv. dvojí transformace v Evropě, USA a Číně. Minorita společností, které dosahují nejvyššího skóre, nejenže nebyla pandemií negativně ovlivněna, ale dosahuje dlouhodobě vyšších zisků než dříve. Čínské společnosti vykazují průměrné skóre udržitelnosti na úrovni mezi USA a Evropou, 55 % firem dokončilo dvojí transformaci nebo ji využívá plošně.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Tomáš Fiala, Jitka Langhamrová

Distribution of expected time of old-age pension receipt in Czechia [elektronický zdroj]

Distribuce očekávané doby pobírání starobního důchodu v ČR

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 5, p. 575-595

Řada zemí po celém světě se potýká se stárnutím populace, ČR nevyjímaje. Hovoří se proto o důchodových reformách a mj. i o posouvání věkové hranice pro odchod do důchodu. V článku jsou vypočteny očekávané doby pobírání starobních důchodů pro různé kohorty narozených, a to ve dvou variantách: když by věková hranice pro odchod do důchodu zůstala pro muže i ženy fixovaná na 65 letech a když by tato hranice byla pro obě pohlaví flexibilní a lidé měli pobírat důchod průměrně čtvrtinu života. Posunutí věkové hranice by mohlo posílit udržitelnost penzijního systému. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.785>

Mikuláš Pýcha

Fair insurance cover for export credit under OECD pricing framework [elektronický zdroj]

Spravedlivé pojistné krytí u exportních úvěrů dle rámce OECD

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 5, p. 509-528

Systém pojistného krytí exportních úvěrů nabízených exportními úvěrovými agenturami se řídí pravidly OECD. Vývozci by si měli konkurovat kvalitou a cenou exportu - podmínky financování by neměly správně hrát roli. Autor nicméně upozorňuje na to, že tato skutečnost v praxi neplatí, a to vzhledem k nedostatečným pravidlům pro krytí úroků. V článku je popsáno, jak by pravidla měla být změněna, a je vypočtena optimální výše krytí úroků, která nevede k morálnímu hazardu a nepříznivému výběru (tj. není příliš vysoká), ale zároveň vyrovnává podmínky mezi exportními úvěrovými agenturami. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.779>

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Julian Heissler, Matthias Hohensee

Mein Name ist Blase : Immobilienmarkt

Mé jméno je bublina : trh s nemovitostmi

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 42, S. 34-36

Americký realitní trh je přehřátý a ceny nadále vystřelují nahoru. S rostoucími cenami nemovitostí stoupá i nebezpečí: pokud úrokové sazby úvěrů na bydlení porostou, hrozí nové sociální rozdělení a ekonomické otřesy.

Ve druhém kvartálu opět padaly rekordy

Profi poradenství & finance, Sv. 9, (2021) č. 8, s. 36-37

Statistický pohled na vývoj cen rezidenčních nemovitostí v ČR ve 2. čtvrtletí r. 2021 dle HB indexu. Je zdůrazněno, že ceny pokračovaly ve vysokém tempu růstu a nejvíce zdražovaly pozemky, jejichž

ceny meziročně vzrostly o 18,7 %. Zvyšování poptávky bylo podpořeno nízkými sazbami úvěrů na bydlení a zájmem ze strany investorů. Situaci na trhu dále komplikuje zdražování stavebních materiálů. U bytů byl zaznamenán nejvyšší mezičtvrtletní růst cen za posledních 10 let (zdražení o 3,8 %). Grafy dokládají cenovou dynamiku pozorovanou za období 2010-2021 u bytových jednotek, rodinných domů a pozemků.

John V. Duca and John Muellbauer with Anthony Murphy

What drives house price cycles? : international experience and policy issues

Co pohání cykly cen nemovitostí? : mezinárodní zkušenosti a otázky vztahující se k regulaci

The Journal of economic literature, Vol. 59, (2021) No. 3, p. 773-864

Autoři přinášejí shrnutí nových významnějších odborných prací na téma cen nemovitostí a jejich vlivu na hospodářskou aktivitu, a to zejména studií, které propojují trhy s nemovitostmi s úvěrovými trhy, očekávaným vývojem cen nemovitostí, finanční stabilitou a hospodářskou situací. Zkoumán je dále vliv mj. měnové a makroprudenční politiky na vývoj cen nemovitostí a na přístup k bydlení. - Poznámky.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Stefania Albanesi and Jiyeon Kim

Effects of the COVID-19 recession on the US labor market : occupation, family, and gender

Dopady recese způsobené pandemií nemoci covid-19 na pracovní trh USA : povolání, rodina, gender

The Journal of economic perspectives, Vol. 35, (2021) No. 3, p. 3-24

Analýza dopadů pandemie covid-19 na americký pracovní trh, konkrétně na zaměstnání mužů a žen i na různá povolání. Rozebrány jsou také příčiny nezaměstnanosti na straně poptávky a nabídky. Nezaměstnanost během pandemie je srovnána s nezaměstnaností během tzv. Velké recese. - Poznámky. -- K tématu viz i články na s. 25-46 a 47-66.

Olena Chorna

Firm-level effects of minimum wages [elektronický zdroj]

Účinky minimálních mezd na podnikové úrovni

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 4, p. 402-425

Analýza vlivu skokového růstu minimální mzdy v Polsku v letech 2008-2009 na různé finanční ukazatele polských podniků s využitím dat z let 2005-2010. Analýza byla provedena prostřednictvím regresního modelu. Zjištěno bylo mj. to, že firmy, kterých se zvýšení mezd dotklo ve větší míře, vykázaly vyšší náklady na práci i výraznější pokles ziskovosti. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.773>

Miloš Hitka, Jozef Ďurian, Silvia Lorincová, Bianka Dúbravská

Influence of selected macroeconomic indicators on employee motivation

Vliv vybraných makroekonomických ukazatelů na motivaci zaměstnanců

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 24, (2021) No. 3, p. 4-22

Motivace zaměstnanců je považována za jeden z hlavních předpokladů pro úspěch, efektivitu a celkový výkon firem. Většina výzkumů se zaměřuje výhradně na vnitřní motivační faktory, nicméně externímu prostředí (např. makroekonomickým vlivům) není v akademické debatě věnováno mnoho prostoru. Výzkum představený v článku se zakládá na datech od 30 000 respondentů ze Slovenska, která byla shromážděna v období let 2008-2019. Autoři se snaží zjistit, jaký vliv mají makroekonomické indikátory (průměrná mzda, dluh domácností) na motivaci pracovníků. Bylo zjištěno, že oba zmíněné makroekonomické ukazatele měly na celkovou pracovní motivaci citelný vliv. Autoři proto doporučují, aby manažeři brali v potaz nejen faktory vnitropodnikové motivace, ale rovněž externí faktory ovlivněné makroekonomickou situací.

Jitka Wichová

Učitelé vydělávají skoro o 60 % víc než v roce 2015

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 9, s. 33-34

Statistický pohled na dynamiku mzdového vývoje u jednotlivých skupin učitelů a pedagogických pracovníků v ČR. Průměrná měsíční mzda učitelů v r. 2020 byla 43.318 Kč. Autorka zdůrazňuje, že za posledních pět let stoupaly učitelům mzdy vzhledem k ostatním zaměstnancům nejvíce v historii Česka, celkově během let 2013-2020 vzrostly v průměru o 66 %. Článek přináší podrobnější data k tomuto vývoji, také s ohledem na věk učitelů. Je uvedeno, že i přes poměrně rychlý růst učitelových mezd v posledních letech Česko stále zaostává za zahraničím, kde jsou pedagogové leckde odměňováni mnohem lépe. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy o školách, žácích, studentech a učitelích na s. 21-37.

Markéta Cibulková

Zpřísnění podmínek pro zastřené zaměstnávání

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 10, s. 26-29

Zastřené zprostředkování zaměstnání je definováno v zákoně o zaměstnanosti jako činnost právnické nebo fyzické osoby, spočívající v pronájmu pracovní síly jiné právnické nebo fyzické osobě, aniž by byly dodrženy podmínky pro zprostředkování zaměstnání. Autorka upozorňuje na praktické fungování zastřeného zaměstnávání (na rozdíl od legálního outsourcingu) a přibližuje důvody nové úpravy problematiky v rámci novely zákona o zaměstnanosti (č. 274/2021 Sb.), která je účinná od srpna 2021. Zdůrazňuje, že na zastřené agenturní zaměstnání se zaměřují při svých kontrolách inspektoráty práce, nyní zejména v souvislosti s aktuálním nedostatkem pracovních sil na trhu a s pandemií covidu-19. V závěru autorka shrnuje návod, jak by měl podnik postupovat ve snaze vyhnout se riziku pokuty za přestupek zastřeného zprostředkování zaměstnání. - Poznámky. -- K tématu viz také Práce a mzda č. 10/2021, s. 16-18.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 69, (2021) č. 10

Ke změnám nemocenského pojištění od roku 2022 - změny u otcovské, u ošetřovného a u dlouhodobého ošetřovného (s. 9-11); Umožnění zastřeného zprostředkování zaměstnání (s. 16-18); Vysílání zaměstnanců v rámci EU: IX. Chorvatsko (s. 19-21); Lhůty ve zdravotním pojištění (s. 22-26); Dohoda o rozvázání pracovního poměru a právo na odstupné - judikát sp. zn. 21 Cdo 395/2021 (s. 36-39); OECD: Odvody na dani z příjmu jsou v ČR jedny z nejnižších (s. 40-41).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 16, (2021) č. 10-11

Prodloužení otcovské dovolené podle nové směrnice EU (s. 3-5); Nový stavební zákon: BOZP na pracovišti (s. 9-13); Změny v počítání lhůt podle zákoníku práce (s. 14-17); Výpověď z důvodu organizačních změn (s. 18-20); Okamžité zrušení pracovního poměru zaměstnavatelem a zaměstnancem (s. 24-26); Rozhodné období pro zjištění průměrného výdělku: stanovení odstupného (s. 33-34); Smlouva o smlouvě budoucí v pracovním právu (s. 35-38); Zařazení zaměstnance do platové třídy a platového stupně (s. 47-50); Zdravotní zaměstnanecké benefity (s. 51-53); Sjednání, stanovení nebo určení mzdy (s. 54-56); Sleva na dani z příjmů za umístění dítěte - školovné (s. 57-58); Zaměstnání na zkrácený pracovní úvazek a zdravotní pojištění (s. 72-74); Dohoda o sdíleném pracovním místě (s. 84-85); Nový stavební zákon a související změny (s. 97-99); Omezení výdělečné činnosti zaměstnanců ve služebním poměru (s. 100-103).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 16, (2021) č. 12

Důchodové pojištění - změny v důsledku zákona č. 323/2021 Sb. (s. 3-5); Zákon o elektronizaci zdravotnictví - nový zákon č. 325/2021 Sb. (s. 6-9); Než zaměstnankyně nastoupí na mateřskou dovolenou (s. 13-16); S očkováním do zaměstnání? (s. 17-20); Školení a zvyšování kvalifikace (s. 21-24); Agenturní zaměstnávání - právní regulace (s. 25-29); Jak se vyhnout pokutám v pracovněprávních vztazích? - inspekce práce (s. 30-33); Převedení dovolené do roku 2022 (s. 34-36); Škody na majetku

podnikatelů a daň z příjmů (s. 37-40); Podmínky pro uplatnění slevy na manželku za rok 2021 (s. 41-44); Výdaje na práva zaměstnanců (s. 54-56); Pohledávka jako daňový výdaj (s. 57-59); Výdaje při dočasném přidělení zaměstnance k jinému zaměstnavateli (s. 60-61); Výběrové řízení ve veřejné správě (s. 62-65); Nájem nemovitých věcí z pohledu DPH u neziskových subjektů (s. 66-69).

Právo

Daniella Sarah Sotolářová

Finanční zájmy EU a jejich trestněprávní ochrana v České republice

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 18, s. 618-628

Finanční zájmy EU chráněné trestněprávně v ČR se shodují se zájmy této povahy chráněnými trestněprávně na úrovni EU. Příspěvek popisuje implementaci unijní právní úpravy ochrany finančních zájmů EU v Česku, zejména vymezení znaků skutkové podstaty trestného činu poškození finančních zájmů EU podle § 260 trestního zákoníku a prostřednictvím přímo aplikovatelného nařízení o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO). Autorka se dále věnuje řízení o trestných činech proti finančním zájmům EU v souvislosti s EPPO i postihování protiprávních činů proti finančním zájmům EU v ČR. Upozorňuje, že trestné činy proti finančním zájmům EU mohou mít velice různorodou povahu a způsobují újmu na majetku EU, ať již hmotném či nehmotném. Tyto protiprávní činy naplňují znaky skutkových podstat podvodu poškozujícího finanční zájmy EU podle směrnice č. 2017/1371/EU, zpronevěry, praní špinavých peněz a úplatkářství. - Poznámky.

Anna Blachnio-Parzych, Alexander de Castro

Insider trading in the European Union and in Brazil : a comparison of the essential elements of its definition

Insider trading v Evropské unii a Brazílii : srovnání základních prvků v definici

Journal of financial crime, Vol. 28, (2021) No. 4, p. 1232-1243

Autoři porovnávají regulaci tzv. "insider tradingu" (situace, kdy obchodník s cennými papíry využívá při obchodování informací, které nejsou veřejně známé) v Evropské unii a v Brazílii. Konkrétně srovnávají, jak je v EU a Brazílii definován pojem "inside information" (neveřejné informace), "insider" a jaké chování je zakázané. Obecně se ukazuje, že brazilská a evropská legislativa jsou založeny na odlišných východiscích: v EU jde při regulaci insider tradingu především o zachování důvěry ve fungování kapitálových trhů (insider trading porušuje rovnost účastníků na trhu); v Brazílii se přístup postupně mění, původně bylo zakázáno zneužívat důvěrné informace získané v rámci tzv. fiduciárních povinností (fiduciary duties).

Martin Štika

Jak tzv. krizová legislativa (Lex Covid justice I, II a III) ovlivnila legitimní očekávání věřitele při úhradě pohledávky

Obchodní právo, Sv. 30, (2021) č. 9, s. 21-28

Tzv. krizová legislativa přijímaná v České republice v období pandemie covid-19 výrazným způsobem ovlivnila mimo jiné i občanské právo procesní. Oblast justičních řízení (občanské soudní řízení, řízení o výkonu rozhodnutí i exekuční a insolvenční řízení) byla postupně regulována tzv. Lex COVID justice I (zákon č. 191/2020 Sb.), lex COVID justice II (zákon č. 460/2020 Sb.) a lex COVID justice III (zákon č. 155/2021 Sb.) V první části článku se autor zabývá krizovou legislativou, která výrazným způsobem upravila postup soudu a exekutora při vymáhání nároku oprávněného, a vybranými aspekty zákona lex COVID I, II a III. Okrajově se věnuje novému institutu procesního práva – chráněnému účtu. V druhé části rozebírá autor ústavní konformitu lex COVID justice I a ovlivnění legitimního očekávání věřitele při úhradě jeho pohledávky. Pohledem exekutora se snaží interpretovat, jak se projevila omezení vyplývající ze zmiňovaných zákonů při výkonu exekuční činnosti včetně ovlivnění chování a postoje oprávněného (věřitele) v dosavadních tzv. třech vlnách pandemie na území ČR.

Patricia Mučka Pevala

Nezahájení řízení z moci úřední jako (ne)zásah v judikatuře správních soudů

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 18, s. 638-642

Judikatura správních soudů s sebou každoročně přináší nové formy činnosti (a již i nečinnosti) správních orgánů, jež lze podřadit pod pojem (ne)zákonný zásah. Příspěvek se zabývá rozsudkem rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve věci Žaves (č. j. 6 As 108/2019-39) a dalšími rozsudky, které jsou závěry rozšířeného senátu doposud ovlivněny. Tyto rozsudky určují, co lze považovat za nezákonný zásah ve světle nové judikatury. Rozsudek ve věci Žaves přinesl možnost soudní ochrany práv vlastníků pozemků a sousedů, kteří jsou na svých právech dotčeni nepovolenou stavbou či terénní úpravou, prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem. Pomohl oslabit lepší pozici stavebníka v případě nepovolené stavby. V daném ohledu je důležité, aby se vlastníci dotčených pozemků nebo sousedé svých práv aktivně domáhali a v případě nečinnosti správního orgánu spočívající v nezahájení řízení (o odstranění stavby) z moci úřední proti této nečinnosti brojili. - Poznámky.

Marek Zápotocký

Podmínky výmazu právnické osoby dle § 82 odst. 1 VeřRej

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 17, s. 599-600

Příspěvek se věnuje výkladu § 82 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ze strany Nejvyššího soudu ČR. Účelem § 82 je usnadnit a urychlit výmaz nuceně zrušených právnických osob, které jsou v úpadku a u kterých soudem (anebo jiným orgánem veřejné moci) jmenovaný likvidátor nenalezl ani takový majetek, který by postačoval k úhradě nákladů insolvenčního řízení. Autor představuje podmínky výmazu právnické osoby dle rozhodnutí NS, částečně je rozporuje a zdůrazňuje nutnost analogického dotvoření práva, aby bylo dosaženo smyslu a účelu uvedeného zákona. - Poznámky.

Hana Skalická

Skutečný majitel podle právní úpravy účinné od 1.6.2021

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 9, s. 32-35

Článek přináší bližší pohled na definici skutečného majitele v návaznosti na zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů. Výklad pojmu vychází z Příručky evidování skutečných majitelů, vydané ministerstvem spravedlnosti ve spolupráci s Finančním analytickým úřadem, a z Metodického pokynu Finančního analytického úřadu č. 3 - zjišťování skutečného majitele, které mohou být vodítkem zejména pro evidující osoby při určování skutečného majitele. Autorka představuje pojem skutečný majitel, koncový příjemce, osoba s koncovým vlivem, náhradní skutečný majitel i možné sankce pro nezaevidovaného skutečného majitele. Problematika je ilustrována několika praktickými příklady. - Poznámky. -- K procesu zjištění skutečného majitele a jeho zápisu viz Obchodněprávní revue č. 3/2021, s. 204-211. -- Další příspěvky k tématu zákona č. 37/2021 Sb. viz čas. Auditor č. 7/2021, s. 15-24 a 30-31. -- Více o registraci skutečného majitele viz Daně a právo v praxi č. 10/2021, s. 24-26.

Pavčina Hubková

Soft law Evropských orgánů dohledu : nezávazné unijní akty se závaznými vnitrostátními účinky

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 17, s. 573-583

Tři nezávislé Evropské orgány dohledu (ESA), tzn. Evropský orgán pro bankovníctví (EBA), Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) a Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA), jsou agenturami, na které byla delegována exekutivní pravomoc a úloha dohlížet nad dílčími zájmy EU (finanční stabilita, ochrana spotřebitele a efektivita trhu). ESA jsou zmocněny k vydávání obecných pokynů a doporučení za účelem zefektivnění dohledu a jednotného uplatňování unijního práva, jedná se o právně nezávazné akty spadající pod koncept soft law. Článek nejprve krátce charakterizuje koncept unijního soft law a stručně přibližuje jeho hlavní funkční kategorie. Následně rozebírá právní sílu soft law aktů ESA z unijního pohledu. Poté autorka zkoumá, jaké právní účinky tyto akty nabývají v rámci českého právního řádu v návaznosti na české předpisy a na vynucování ze strany ČNB. Ukazuje, že formálně právně nezávazný unijní akt v praxi vyvolává závazné právní účinky vůči finančním institucím, které jsou jeho hlavními adresáty. Praktickým příkladem reálného vynucování unijních pokynů je v ČR případ NEY spořitelního družstva. - Poznámky.

Fabiola Annacondia

The Court of Justice of the European Union - recently decided and pending cases

Soudní dvůr Evropské unie - nedávné rozsudky a projednávané případy

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 5, p. 260-266

V článku je podán přehled rozsudků Soudního dvora Evropské unie a posudků generálních advokátů týkajících se daně z přidané hodnoty za období 1.9.2020 - 31.8.2021. Dále jsou uvedeny seznamy projednávaných případů k 31.8.2021 a případů, které byly v průběhu uvedeného období vyňaty z rejstříku. - Poznámky.

Antonio Zerafa, James Banks and Jamie Waters

The challenges of countering fraud in Malta's remote gaming industry

Výzvy spojené s potíráním podvodů v maltském online herním průmyslu

Journal of financial crime, Vol. 28, (2021) No. 4, p. 1053-1064

Autoři se v článku prostřednictvím šesti rozhovorů s osobami ze tří nejvýznamnějších zainteresovaných institucí („stakeholders“) v oblasti herního průmyslu na Maltě zabývají podvody spojenými s hazardním hraním na internetu. Dotazováni byli konkrétně čtyři respondenti z úřadu „Malta gaming authority“ (MGA), jeden příslušník maltské policie a zaměstnanec provozovatele hazardních her, který se specializuje na odhalování podvodů. Malta je nejmenším státem EU, zároveň v ní však sídlí většina podniků, které se zabývají hazardním hraním. Hazardní průmysl je pro Maltu zároveň třetím nejvýznamnějším sektorem. Respondenti se v rozhovorech vyjádřili k nejčastějším formám podvodů i k jejich vykazování. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

David Morávek

Naděje dožití se v Česku o rok zkrátila

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 9, s. 38-39

Ukazatel naděje dožití při narození neboli střední délka života je nejčastěji používanou souhrnnou charakteristikou úmrtnostních poměrů populace. Používá se nejen pro zhodnocení úmrtnosti v čase, ale i pro potřeby mezinárodního srovnání, neboť její výše není ovlivněna věkovou strukturou populace, resp. jejími změnami. V posledních dvaceti letech měla naděje dožití v ČR jednoznačně rostoucí trend, průměrně o 0,2 roku za rok, v r. 2020 však poklesla ve všech věkových kategoriích. Pandemické poměry způsobily návrat ve vývoji průměrné délky života zhruba na úroveň z r. 2013. Grafy dokládají rozdíl v naději dožití v letech 2019 a 2020 i rozdíly v tabulkových počtech zemřelých v tomto období. Autor zmiňuje i některé další charakteristiky popisující délku lidského života (modální délka života, mediánová délka života). -- Informace o demografii Evropy viz s. 40.

Guido W. Imbens

Statistical significance, p-values, and the reporting of uncertainty

Statistická významnost, p-hodnota a vykazování nejistoty

The Journal of economic perspectives, Vol. 35, (2021) No. 3, p. 157-173

Autor v článku nabízí vlastní pohled na problémy, se kterými se nyní potýká ekonomická věda a které se týkají zneužívání tzv. p-hodnoty (problém zvaný "p-hacking"), formulování statistických hypotéz a práce se statistickou významností. Autor mj. nepovažuje za vhodné zakázat využívání p-hodnoty (k čemuž již přikročily některé odborné časopisy), souhlasí však s tím, že je na p-hodnotu mnohdy kladen nadměrný důraz. - Poznámky. -- K tomuto tématu viz i příspěvky na s. 175-192 a 193-214 v čísle. -- Dále také viz přehledový článek M. Bandy v č. 1/2017 bulletinu Finanční a ekonomické informace (s. 5-8) a American Economic Review č. 11/2020, s. 3634-3660.

Noam Angrist, Pinelopi Koujianou Goldberg, and Dean Jolliffe

Why is growth in developing countries so hard to measure?

Proč je tak obtížné měřit hospodářský růst v rozvojových zemích?

The Journal of economic perspectives, Vol. 35, (2021) No. 3, p. 215-242

Autoři se zabývají tím, zda existují důkazy o systematických chybách či manipulacích při měření hospodářského růstu v rozvojových zemích, popř. zda dochází ke zveličování problému na základě

známých případů, které však nejsou reprezentativním vzorkem (v tomto kontextu bývá často zmiňována např. Nigérie či Čína). Dále jsou analyzovány obtíže, se kterými se rozvojové země při měření hospodářského růstu potýkají a jsou formulována doporučení, jak měření zlepšit. Obecně patří mezi zmíněné obtíže např. používání zastaralých dat, neexistence dat o cenách či rozsáhlost neformální ekonomiky. - Poznámky.

Účetnictví

Oľga Pastiranová, Jiří Witzany

Impact of implementation of IFRS 9 on Czech banking sector [elektronický zdroj]

Dopad zavedení IFRS 9 na český bankovní sektor

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 4, p. 449-469

Mezinárodní účetní standard IFRS 9 (Finanční nástroje), který nahradil standard IAS 39 platný do r. 2017, je založen na přístupu "forward looking" (sledování budoucího vývoje) při výpočtu očekávaných úvěrových ztrát. Autoři v článku zkoumají vliv tohoto standardu na český bankovní sektor a docházejí k závěru, že standard přispěl k vyšší volatilitě rezerv na úvěrové ztráty (loan loss allowances). Výzkum byl proveden s využitím dat z let 2016-2017 a 2018-2019. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.775>

Zdeněk Burda

Nad judikaturou z oblasti účetnictví

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 9, s. 42-48

Komentáře k vybraným rozhodnutím Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu o účetní problematice. Rozebrány jsou otázky prekluze pokuty v účetnictví; možnosti zadržení účetních dokladů pro nezaplacení pohledávky; nevydání účetních dokladů a sporů o tom, kdo je jejich držitelem; neobnovení účetnictví a přečin zkraslování údajů o stavu hospodaření; souběhu sankce za nesprávné přiznání daně a za porušení zákona o účetnictví; konkretizace důvodů pro uložení pokuty podle zákona o účetnictví; použitelnosti zjištění z daňového řízení pro uložení pokuty podle zákona o účetnictví.

Ali İhsan Akgün, Yener Altunbas, Yurtsev Uymaz

The relationship between financial reporting standards and accounting irregularities : evidence from US banks

Vztah mezi standardy finančního výkaznictví a účetními nesrovnalostmi : poznatky z amerických bank

Journal of financial crime, Vol. 28, (2021) No. 4, p. 1161-1178

Autoři v článku na údajích z amerických bank z let 1996-2014 zkoumají, zda výběr účetních standardů (IAS/IFRS vs. US GAAP) souvisí s vyšší pravděpodobností účetních podvodů a nesrovnalostí. Je zjištěno, jak se účetní nesrovnalosti podílejí na provozní výkonnosti bank v závislosti na zvolených účetních standardech. U bank, které se řídí standardy IAS/IFRS, existuje podle autorů vyšší pravděpodobnost účetních nesrovnalostí a podvodů.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 28, (2021) č. 7

Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti aneb co přinesla novela AML zákona účinná od 1. ledna 2021 (s. 6-14); Identifikace skutečného majitele při využití evidence obchodního rejstříku v auditní praxi (s. 15-18); Význam a přínos evidence skutečných majitelů pro identifikaci možných nekalých a nelegálních praktik (s. 19-21); Zase ty špinavé peníze. A k tomu ještě zákon o evidenci skutečných majitelů a zákon o veřejných rejstřících (s. 22-24); Postavení auditora při provádění povinného auditu v pozici nezávislého správce osobních údajů je dlouhodobě stabilní (s. 24-29); Povinnost zapisovat do evidence skutečných majitelů manžela/manželku: dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu (s. 30-31).

Veřejná správa

Adéla Havlová, Anna Černá

Flexibilní tendrování : právní rámec

Veřejné zakázky, Sv. 2021, č. 5, s. 37-39

Připravovaná novela zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. má změnit postup určování předpokládané hodnoty veřejné zakázky pravidelné povahy v případech, kdy je jednotková cena předmětu v průběhu účetního období proměnlivá a zadavatel požizuje plnění opakovaně podle svých aktuálních potřeb. Změna vychází z evropské směrnice č. 2014/24/EU. Po přijetí novely nebudou mít zadavatelé nadále možnost využívat výjimku pro zakázky pravidelné povahy. Autorky představují instrument veřejného zadávání pro zefektivnění a zvýšení flexibility procesu kontraktace u zakázek pravidelné povahy: dynamický nákupní systém (DNS), a zejména pak formu tzv. "flexibilního tendrování". Charakterizují jeho hlavní výhody (průběžná otevřenost, neomezená délka trvání DNS, usnadnění prokazování kvalifikace, flexibilní vymezení konkrétních technických podmínek předmětu plnění a podmínek hodnocení, zjednodušení procesu uzavření smlouvy aj.). V závěru zmiňují i další vylepšení oblasti zadávání veřejných zakázek pravidelné povahy a užití DNS, které novela obsahuje. - Poznámky. -- K tématu flexibilního tendrování viz také s. 30-33.

By Gabriele Gratton, Luigi Guiso, Claudio Michelacci, and Massimo Morelli

From Weber to Kafka : political instability and the overproduction of laws

Od Webera ke Kafkovi : politická nestabilita a nadměrná produkce zákonů

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 9, p. 2964-3003

Autoři se zaměřují na (ne)efektivitu státní správy, vydávání zákonů a politickou stabilitu na příkladu Itálie. V případě neefektivních institucí jsou reformy zaváděny pomalu a je obtížné hodnotit jejich účinnost. Politická nestabilita přispívá spolu s krátkým politickým horizontem k vydávání nadměrného množství zákonů pochybné kvality a k dalšímu snížení efektivity státní správy. Kvůli krátkému politickému horizontu nemá veřejnost možnost posoudit kvalitu zákonů a reforem včas a politici usilují vydáváním mnoha zákonů o pozitivní obraz v očích veřejnosti. Zkušenosti Itálie z 90. let jsou v souladu s touto teorií. - Poznámky.

Marcela Káňová

Obecná východiska náhrady škody v důsledku porušení ZZVZ

Veřejné zakázky, Sv. 2021, č. 5, s. 46-48

Pohled na problematiku soukromoprávního nároku na náhradu škody vzniklé v důsledku porušení postupu stanoveného zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ze strany zadavatele. Autorka nejprve shrnuje obecná východiska náhrady škody v oblasti veřejných zakázek a zaměřuje se na příčinnou souvislost mezi protiprávním úkonem a vzniklou škodou. Seznamuje se závěry Ústavního soudu ve dvou případech týkajících se posouzení příčinné souvislosti z hlediska tzv. řetězení příčin (rozsudek NS sp. zn. 25 Cdo 4835/2017 a související ústavní stížnost proti tomuto rozsudku; náleží ÚS sp. zn. III. ÚS 2451/18 z dubna 2020). Autorka uvádí, že tyto dva ve své podstatě protichůdné názory ÚS ukazují, jak nejednoznačná a prozatím neustálená je zkoumaná problematika náhrady škody vzniklé v důsledku porušení ZZVZ. - Poznámky.

Jana Drexlerová

Omezení výdělečné činnosti zaměstnanců ve služebním poměru

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 16, (2021) č. 10-11, s. 100-103

Dle zákona o státní službě č. 234/2014 Sb. jsou některá práva státních zaměstnanců omezena, mimo jiné je limitován výkon vedlejší výdělečné činnosti u osob ve služebním poměru. Článek se zaměřuje na omezení jiné výdělečné činnosti a na podmínky, za jakých ji může státní zaměstnanec vykonávat. Zmiňuje vyslání státního zaměstnance do řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob provozujících podnikatelskou činnost, odměny za členství v těchto orgánech i souhlas služebního orgánu s výkonem jiné výdělečné činnosti. Samostatně se pak zabývá omezením výdělečné činnosti příslušníků bezpečnostních sborů.

Kateřina Staňková, Libor Novák

Přestupky dle zákona o zadávání veřejných zakázek

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 10, s. 40-43

Článek přináší základní vhled do problematiky přestupků dle zákona o zadávání veřejných zakázek. Autoři se zaměřují na správní proces, který svým pojetím ve vztahu k přestupkům představuje významný odklon od obecné právní úpravy. Popisují problematiku formálního pojetí přestupků dle zmiňovaného zákona a specifika konkrétních přestupků, které je možno spáchat na poli veřejných zakázek. Podrobněji se věnují přestupkům zadavatele ve formě nedodržení postupu stanového v ZZVZ, přičemž tím dochází k možnosti ovlivnění výběru dodavatele nebo výběru návrhu, a přestupkům stanovení zadávacích podmínek v rozporu se ZZVZ. Autoři zdůrazňují, že ZZVZ vylučuje případné upuštění od pokuty za přestupky zadavatele, resp. správní diskreci pro ukládání pokut. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Egovernment : elektronizace veřejné správy

Sv. 2021, č. 2

Mikulov 2021 - zase spolu: informace o tématech 13. ročníku konference eGovernment (s. 4-18); Webex Legislate řeší speciální komunikační potřeby obcí a měst (s. 20-21); Stavíme (nejen) digitální chodníky - digitalizace úřadu (s. 22-24); Od nařízení eIDAS1 k eIDAS2 (s. 26-28); Národní katalog otevřených dat - výchozí bod práce s daty (s. 32-35).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 27, (2021) č. 10

Jakou šanci proti rozhodnutí státu má malá obec, když na svém území odmítá stavbu přehrady? (s. 12-13); Rok 2021 a rozpočet 2022: apokalypsa se nekoná a územní samosprávy zatím míří do oblak (s. 14-16); Druhý rok života s pandemií: Jak obecní a krajské samosprávy letos hospodařily v prvním pololetí (s. 17-19); ČMZRB se nově změnila na Národní rozvojovou banku (s. 19); Firmám i institucím chybějí zaměstnanci, jak si je spolehlivě udržet nebo získat? (s. 31); Blízkou budoucnost ICT ve veřejné správě doprovodí řada změn a výzev (s. 34); Období pandemie bylo i hledáním rovnováhy mezi ochranou veřejného zdraví a ochranou osobních údajů (1) (s. 36-38); Veřejné zadávání se mění směrem k udržitelnosti. Stane se i úspornější (s. 50).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 27, (2021) č. 11

Volby do Poslanecké sněmovny za námi, komunální před námi. Změní se také jejich pravidla? (s. 12-14); Jiří Jirásek: Národní rozvojová banka výrazně podpoří financování infrastruktury obcí, měst a krajů (s. 15-17); Obce a covidová pandemie - hospodaření obcí (s. 18-19); Svaz měst a obcí poradí, jak na energetické úspory (s. 30-31); Zdražování energií tvrdě dopadá i na dopravní podniky v celé zemi (s. 34); Možnost práce z domova by v budoucnu mohla být pro část úředníků častější (s. 36); Otazníky kolem chytrého osvětlení (s. 44); Otevřenost jako nástroj - otevřená data (s. 46); Metadata z úředních desek jako otevřená data povinně již za několik měsíců - zákon č. 261/2021 Sb. (s. 47); Období pandemie bylo i hledáním rovnováhy mezi ochranou veřejného zdraví a ochranou osobních údajů (2) (s. 54-56); Obce a dotace: malá rozpočtová pravidla a jeden nový otazník (s. 63).

Obec & finance : odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst a regionů

Sv. 26, (2021) č. 4

Příprava rozpočtu obce (s. 6-8); Hospodaření krajů v roce pandemie (s. 8-10); Dopady koronakrizy na finanční zdraví měst s přenesenou působností (s. 11-13); Digitalizace veřejné správy - konference ISSS 2021 (s. 21); Úspory a dluh obcí (s. 22-23); Smírné řešení sporů v obcích (s. 33); Nová povinnost žadatelů o dotaci z rozpočtu obce - identifikace skutečného majitele (s. 36-37); Obec a odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci (16) (s. 38); Vyřizování žádostí o informace (9) - osobní údaje: poskytnout nebo ne? (s. 44-45); Jak na elektronickou identifikaci, mandáty a dispoziční oprávnění v municipalitách (s. 46-47); Spisové služby bude třeba atestovat (s. 48-49).

Veřejná správa**Sv. 32, (2021) č. 10**

Evropské fondy: Co přinese nové sedmileté období 2021-2027? (s. 4-5); Dotační politice vládnou operační programy (s. 6-8); Webináře jsou opět na scéně (s. 9); Integrované nástroje bourají hranice mezi velkými městy a obcemi (s. 10-12); K operačním programům se vyplatí přistupovat konstruktivně (s. 13); Vladimír Dzurilla: Období covidu posunulo celou společnost - e-government (s. 14-17); Volby 2021: Jak probíhá příprava na volby v pražské městské části a v menší obci? (s. 18-19); Poslanecká sněmovna dává vládě legitimitu - rozhovor s ústavním právníkem J. Kyselou (s. 20-21); Jak fungovala dolní komora Parlamentu v osmém volebním období (s. 22-23); Náměstek ministra vnitra: Rok 2021 můžeme nazývat rokem elektronické identifikace (s. 25-27); Voticko: Mikroregion, který si ví rady (s. 30-31); Největší konference vnitra k veřejné správě se vrací - konference Moderní veřejná správa (s. 32); Udělování výjimek prostřednictvím obecně závazné vyhlášky (s. 34); Jak třídít náměty, návrhy a vybrat nejlepší z participativních procesů (s. 36-37); Zveřejnění stošestky – ano či ne? (s. 38); Jak úspěšně složit zkoušku z odborné způsobilosti? (s. 40).

Veřejné finance. Rozpočet

Martin Greive, Jan Hildebrand, Moritz Koch

ESM will mehr Schulden erlauben**Evropský stabilizační mechanismus dovolí větší zadlužení**

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 206 (25.10.2021), S. 6-7

Evropská komise upraví Evropský stabilizační mechanismus tak, aby lépe reflektoval současnou hospodářskou situaci poznamenanou propadem v souvislosti s pandemií koronaviru. Největší změnou je posun hranice dluhové brzdy z 60 % HDP na 100%, tříprocentní hranice ročního schodku zůstává zachována ve stávající podobě. Současná dluhová opatření EU jsou kvůli pandemické situaci rozvolněna do r. 2023, kdy by měly být projednávány změny řádně přijaty.

Nicole Bastian, Sabine Gusbeth

Chinas Schuldenkurs und seine Folgen**Čínský dluhový kurz a jeho důsledky**

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 193 (6.10.2021), S. 5-6

Čínská ekonomika čelí problému „fiktivního růstu“, který je důsledkem hospodářství založeného z nezanedbatelné části na půjčkách. Ačkoli je součet veřejného dluhu, dluhu státních společností a fyzických osob srovnatelný s USA, čínský HDP na hlavu je pouze přibližně třetinový. Článek shrnuje okolnosti dilematu čínské vlády mezi růstem a stabilitou v kontextu záchrany podniku Evergrande, problémů čínských státních podniků a souvisejících infrastrukturních projektů celkově. Věnuje se struktuře čínského veřejného dluhu, včetně zřetele na státní společnosti, místní samosprávy a projekty vědy a výzkumu.

Andreas Hoffjan, Silke Kraus

Kalkulation und Mittelbewirtschaftung bei EU-Fördermitteln : zugleich eine Analyse der effektiven Förderquote**Výpočet a řízení finančních prostředků EU : současně analýza efektivní míry financování**

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 41, S. 2373-2377

Evropská unie nabízí inovativním podnikům a výzkumným ústavům velmi široké spektrum možné finanční podpory. Složitě podmínky pro přiznání dotace však obvykle vedou k tomu, že skutečná míra financování je nižší, než žadatelé o subvenci očekávali. Autoři zkoumají, které nákladové položky jsou v evropském rámcovém programu pro výzkum a inovace Horizont 2020 způsobilé a poukazují na souvislosti vedoucí k nižší vyplacené hodnotě. Zároveň shrnují podmínky, které je pro přiznání dotace v rámci programu Horizont 2020 nutné splnit. V závěru dochází ke shrnutí dotačních programů, možností financování a formulovány jsou rovněž předpovědi budoucího vývoje v této oblasti. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Andrea Cünnen

Null-Prozent-Marke in Sicht

Hranice nula procent na dohled

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 212 (2.11.2021), S. 33

I přes uvolněnou politiku Evropské centrální banky dosáhla rendita desetiletých německých státních dluhopisů výše -0,07 %. Jedná se o razantní zvýšení oproti srpnovému stavu, kdy rendita dosahovala -0,5 %. Podle některých ekonomů to spolu s očekávaným zasedáním bankovní rady ECB dne 16. prosince 2021 předznamenává konec období záporných úrokových sazeb.

Andrea Cünnen

Rekordnachfrage nach Green Bond

Rekordní poptávka po zelených dluhopisech

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 198 (13.10.2021), S. 27

Evropská unie se v rámci plánu dosažení klimatické neutrality do r. 2050 stane největším „ekologickým dlužníkem“. Tzv. zelené dluhopisy nabývají na popularitě: dosud byly vydraženy v hodnotě 12 miliard eur, do r. 2026 se chce EU stát největším světovým emitentem. Zelené dluhopisy mají podle plánu pokrýt 250 ze 750miliardového plánu ochrany klimatu. Evropská komise pracuje na přesných pravidlech dlouhodobého užití dluhopisů, v současnosti jde o dluhopisy s patnáctiletou splatností a renditou cca 0,4 %.

Annett Meiritz, Astrid Dörner

„So nahe an den Abgrund sollten wir nie kommen“ : US-Haushalt

„Tak blízko propasti jsme nikdy neměli dojít“ : rozpočet USA

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 195 (8.10.2021), S. 16-17

Americký Kongres došel ke shodě o podobě státního rozpočtu a zejména výši dluhového stropu. Jeho navýšením bylo zabráněno platební neschopnosti státu, nicméně se jedná o bezprostřední krátkodobé řešení. Shoda na výši dluhového stropu (v aktuální výši 28,4 bilionu USD ročně) stabilizovala také americké burzy. Dlouhodobé řešení ale naráží na procesní komplikace fungování Kongresu, zejména při současném rozložení sil, kdy demokraté drží relativně těsnou většinu.

Zdravotnictví

Eva Dandová

Zákon o elektronizaci zdravotnictví : nový zákon

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 16, (2021) č. 12, s. 6-9

V současnosti neexistuje jednoznačný zdroj nejčastěji využívaných údajů ve zdravotnictví, a to jak při výkonu státní správy, tak při poskytování zdravotních služeb, nebo při jejich úhradách či následné kontrole. Autorka představuje nový zákon č. 325/2021 Sb., o elektronizaci zdravotnictví, účinný od ledna 2022 a jeho doprovodný zákon č. 326/2021 Sb. Informuje o krocích při zavádění elektronizace zdravotnictví, jednotlivých nově vznikajících kmenových registrech (kmenový registr pacientů, kmenový registr zdravotnických pracovníků, kmenový registr poskytovatelů zdravotních služeb) a úpravě tzv. služeb vytvářejících důvěru v oblasti elektronizace zdravotnictví. Dále se věnuje přestupkům spočívajícím v jednání v rozporu s povinnostmi stanovenými zákonem, výši sankce, patientskému souhrnu (samostatná část zdravotnické dokumentace vedená o pacientovi) a komunikaci prostřednictvím Národního kontaktního místa.

Životní prostředí

Azizbek Tokhirov, Jaromír Harmáček, Miroslav Syrovátka

Remittances and inequality : the post-communist region [elektronický zdroj]

Remittance a nerovnosti : v postkomunistickém regionu

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 4, p. 426-448

Autoři zjišťují dopady remitencí (finančních prostředků, které zasílají lidé přestěhovaní za prací do zahraničí, zpět do své domovské země) na výskyt příjmových nerovností v postkomunistických

zemích (státy východní Evropy a střední Asie). Na datech z 27 zemí za období 1991-2014 je zjištěno, že křivka příjmových nerovností kopíruje tvar písmene U s rostoucí závislostí na remitencích. Vztah mezi remitencemi a nerovnostmi je pro většinu zemí inverzní. Pokud remitence tvoří více než 20 % HDP, dochází ke zhoršování nerovností. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.776>

Barbora Kábrtová

Taxonomie jako nová cesta ke klimatické neutralitě

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 10, s. 44-46

Taxonomie EU představuje relativně nový právní nástroj, který vymezuje pojem environmentální udržitelnosti ve vztahu ke všem ekonomickým činnostem. Nařízení o taxonomii č. 2020/852 z července 2020 je dalším právním aktem EU podporujícím udržitelné financování a dosažení klimatické neutrality do r. 2050. V článku jsou přiblíženy principy taxonomie jako prvního uceleného univerzálního klasifikačního systému, který poskytne přesná kritéria pro hodnocení udržitelnosti jednotlivých ekonomických činností z pohledu hlavních environmentálních cílů. Dále jsou charakterizována kritéria udržitelné hospodářské činnosti i praktické využití nových nástrojů. Autorka také zmiňuje nové nařízení EU o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb (SFDR, č. 2019/2088). To se zaměřuje na otázku transparentnosti a zohlednění udržitelnosti v rámci řízení rizik ve finančním sektoru. - Poznámky.

Životní úroveň

Black cat, white cat, fat cat, thin cat

Nezáleží na tom, zda jsou kočky černé nebo bílé, hlavně, že chytají myši - neměly by ale být příliš tlusté

The Economist, Vol. 441, (2021) No. 9265, p. 64

Diskuze nad příjmovými nerovnostmi v Číně, jejich vývojem, měřením a potlačováním. Čína představuje díky technologickému pokroku předobraz budoucnosti, zároveň ale připomíná minulost některých vyspělých zemí, a to mj. vysokou mírou korupce či majetkovými nerovnostmi. Úroveň příjmových nerovností měřená Giniho koeficientem (i upravenými metodami) je v zemi vysoká, procentuálně se však za poslední desetiletí snížila. Důvodem, proč čínský prezident Si Ťin-pching nyní stále častěji hovoří o "společné prosperitě" a proč usiluje o zmírnění nerovností i některými kontroverzními metodami (tlak na miliardáře, aby přispívali na charitu), je tak absolutní výše příjmových nerovností vyjádřená v čínské měně. Ta naopak v letech 2014-2019 výrazně vzrostla.

Maroua Chaouachi, Skim Chaouachi

Financial development and poverty reduction in crisis periods : panel data evidence from six countries of ECOWAS

Finanční rozvoj a snižování chudoby v obdobích krize : zjištění na základě panelových dat ze šesti západoafrických států

Statistika, Vol. 58, (2021) No. 2, p. 187-202

Autoři analyzují přímé dopady finančního rozvoje na chudobu v obdobích krize na panelových datech za období 1996-2015 u vzorku šesti afrických států sdružených v Hospodářském společenství západoafrických států (ECOWAS, Economic Community of West African States). Konkrétně se jedná o Pobřeží slonoviny, Senegal, Gambii, Ghanu, Mali a Benin. Hlavním empirickým zjištěním je skutečnost, že ukazatele finančního rozvoje státu (měnový a bankovní systém) a chudoby jsou silně negativně korelovány. Finanční rozvoj přímo snižuje chudobu tím, že narůstá dostupnost různých zdrojů financování i pro nemajetné osoby, které mají omezený přístup k bankovním službám. Ve zkoumaných zemích by státní správa měla podporovat decentralizovaný finanční systém, zejména organizace poskytující mikrofinancování. - Poznámky.

María-Carmen Sánchez-Sellero, Beatriz García-Carro, Pedro Sánchez-Sellero

Synthetic indicators of quality of subjective life in the EU : rural and urban areas [elektronický zdroj]

Uměle vytvořené ukazatele subjektivního hodnocení kvality života v EU : venkovské a městské oblasti

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 5, p. 529-551

V článku jsou vyvinuty indikátory pro hodnocení kvality života v členských zemích EU na základě dat z r. 2016 (zahrnuta byla tedy i Velká Británie). Je určeno 5 oblastí kvality života, které obsahují celkem 17 indikátorů. Země na nejnižších či nejvyšších pozicích žebříčku obvykle zauímají nejnižší (nebo naopak nejvyšší) příčky i v jednotlivých dimenzích. Nejlépe si dle dané metodiky vede Dánsko, Finsko, Lucembursko, Rakousko a Švédsko; nejhůře naopak Bulharsko, Řecko a Chorvatsko. Rozdíly v kvalitě života mezi městy a vesnicemi identifikovány nebyly (s výjimkou úrovně veřejných služeb a veřejné správy). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.783>

Ostatní

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 65, (2021) č. 42

Ústavní soud ukončil diskusi o regionálních rozdílech v odměňování - případ řidičů České pošty (s. 8-9); Ceny energií ve světě prudce rostou (s. 10); Průlom ve zdanění světových korporací - minimální daňová sazba ve výši 15 % (s. 10-11); Nobelovu cenu za ekonomii mají tři vědci: D. Card, J. Angrist a G. Imbens (s. 11); Rozdělená společnost blokuje vizi o budoucnosti Česka - téma čísla o názorovém štěpení Čechů (s. 12-18); Investiční pobídky: blýská se na lepší časy - pohledem experta (s. 26-27); Tlak na odpovědné podnikání roste, neekologické firmy připravuje o zakázky a úvěry (s. 28-31) a související příspěvek na s. 32-33; Na trhu budou k máni desítky firem po zkrachovalé Arca Investment (s. 34-37).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 65, (2021) č. 43

Vláda odpustí DPH u energií, podpoří i firmy (s. 10); Škoda kvůli absenci čipů zastavuje výrobu (s. 11); Levná energie je minulostí. Extrémní ceny nicméně časem klesnou - téma čísla o vývoji cen elektřiny a plynu a o dopadech zvyšování nákladů na energie v ČR (s. 12-19); Koalice spoléhá na růst a úspory. V záloze mohou být i vyšší daně - plán vítězů voleb na oživení ekonomiky (s. 26-29); Počet odsouzených firem roste. Policie už ví, jak na to: kritikům zákona o trestní odpovědnosti právnických osob vadí, že trestá dvakrát. Pokutování firem navíc nemá sloužit k likvidaci, ale spíše k prevenci (s. 42-43).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 65, (2021) č. 44

Zdražování zasadí ránu i středním vrstvám a poštvé lidi proti vládě: rostoucí ceny elektřiny a plynu jsou jen špičkou ledovce. Mnoho lidí kvůli inflaci zchudne a skončí na sociálních dávkách - téma čísla o vývoji inflace a dopadech zdražování na domácnosti (s. 12-19); Inflace dusí českou ekonomiku, budeme chudnout - rozhovor s Jakubem Seidlerem, hlavním ekonomem ČBA (s. 20-25); Fondy ve velkém skupují nové byty, pořídít si vlastní bydlení tak bude pro Čechy těžší - nájemní bydlení (s. 26-29); Češi chtějí staré peníze. Za slepovanou jednokorunu dají i miliony - sběratelství, numismatika (s. 30-32); Růst akcií v pandemii mohutně navýšil nerovnost Američanů: nejmovitější jedno procento populace USA zbohatlo díky posílení akcií za poslední rok a půl o 6,5 bilionu dolarů (s. 40-41); ČEZ zveřejní, o kolik v příštím roce zdraží elektřinu a plyn (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 65, (2021) č. 45

Milostivé léto je lékem pro Česko i šanci Fialovy vlády - komentář (s. 6); Deficit rozpočtu by se měl vejít do 400 miliard - státní rozpočet pro r. 2021 (s. 8); Česko už nechce být montovnou. Jen nápady k tomu ale nestačí - téma čísla přináší praktické rady, tipy a příklady fungujících firem, které Česko přiblíží světové špičce (s. 10-16); Jako prezident bych chtěl v lidech probudit naději - rozhovor s miliardářem Karlem Janečkem (s. 18-22); Česko opět hledá prezidenta - kandidáti v rámci prezidentské volby (s. 24-26); Ekonomika potřebuje 30 tisíc cizinců ročně. Nová vláda je musí přivést - rozhovor s J. Hanákem, předsedou Svazu průmyslu a dopravy ČR (s. 28-30); Světová válka ekonomicky posílila USA, pro Evropu byla hospodářskou katastrofou - seriál Dějiny ekonomiky - první světová válka (s. 32-35);

Chcete data zpátky? Připravte si tisíce eur v bitcoinech. A pevné nervy - kyberútoky ve firmách (s. 42-43); ČNB opět zvýší úrokové sazby, shodují se analytici (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 65, (2021) č. 46

Inflace na vzestupu, ČNB zvýšila sazby (s. 8); Česko na vodíku. Startuje byznys kolem paliva budoucnosti - téma čísla o využívání vodíkových technologií, které mají pomoci se snížením emisí v dopravě, energetice a průmyslu (s. 10-17); Čeští pěstitelé se chystají na vývoz léčebného konopí, zdejší trh vzroste (s. 24-27); České firmy zavádějí pravidla udržitelnosti, bez nich bude podnikání těžší (s. 36-37); Burzovní miláčky pandemie letos těžce strádají: akcie společností Zoom Video Communications, Clegg či Peloton, které během pandemie letěly vzhůru, letos padají o desítky procent (s. 38-39); Chybějící zákon o whistleblowingu způsobí ve firmách zmatek (s. 40-41).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2021, č. 22

Top pět úkolů pro nový kabinet - téma čísla k povolebnímu vývoji v oblasti státních financí, důchodové reformy, českého Green Dealu, pozici ČR v Unii a obnovení důvěry v demokratickou politiku (s. 12-17); Světoví lékárníci drží kurz: léky na rakovinu a imunitní poruchy táhnou farmaceutický průmysl, přípravky proti koronaviru byly zatím v pozadí (s. 18-22); Další supercyklus na obzoru: natištěné peníze a odložená spotřeba táhnou ceny komodit k rekordním výšinám (s. 24-25); Konec superlevných peněz? Během pandemie si domácnosti, firmy i vlády napůjčovaly miliardy. Teď ale centrální banky začínají šlapat na brzdu - ve spolupráci s Financial Times (s. 26-29); Šest let od vypuknutí Dieselgate - autoprůmysl (s. 46).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2021, č. 23

Inflace dál rychle roste (s. 9); Hodnotové i generační konflikty v budoucnu ještě zesílí - téma čísla o volbách a jejich výsledcích (s. 18-21) a související příspěvky na s. 12-17; Museli jsme jednat, abychom předešli nejhoršímu: "inflační očekávání jsou něco skoro až metafyzického, nedá se na ně sáhnout", říká člen Bankovní rady ČNB Tomáš Holub (s. 22-28); Když evropskou energetiku řídí úroda jeřabin v Rusku: v případě tuhé zimy budou ceny elektřiny, jaké Evropa nezažila. Jedním z důvodů aktuální energetické krize je vyřazování stabilních a na počasí nezávislých zdrojů energie (s. 29-31); Murdoch, Maxwell, Trump, Obama a další: přichází třetí řada seriálu Boj o moc, inspirovaného mediálními klany, politiky a rodinnými korporacemi. Vtip je v tom, že skutečného v seriálu není nic a zároveň všechno - ve spolupráci s Financial Times (s. 40-45); Ekonomická rizika čínské realitní bubliny (příl. Reality, s. II-IV).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2021, č. 24

Energie prodražuje hlavně tržní panika: česká energetická politika by měla předjímat dlouhodobý vývoj spotřeby. Proto je potřeba definovat věcná pravidla, podle nichž lze energie produkovat a dodávat - téma čísla (s. 12-16); Plyn nad zlato. Co vyvolalo krizi? Kvůli omezeným zásobám a přílišné závislosti na nespolehlivém dovozu šplhají ceny zemního plynu v Evropě na rekordní úroveň - ve spolupráci s Financial Times (s. 18-22); Mýty a fakta o energetické krizi (s. 24-25); Korporace vykupují vlastní akcie za miliardy: předpokládaný bilionový součet investic do zpětných odkupů irituje vládu ve Washingtonu. A chystá se daň (s. 26-28); Autoprůmyslu má pomoci Antivirus: nedostatek čipů už je takový, že si toho všimla i česká vláda (s. 42); Odpuštění DPH jako známka slabosti (s. 46).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2021, č. 25

Pozor, vlak! Bez strojevedoucího: Praha chystá automatické metro D a do roku 2030 přechod na automatizovaný provoz na lince C. Vývoj automatizovaných vlaků - nejen těch v metru - zrychluje přímo raketově - téma čísla o moderních trendech v dopravě (s. 12-20); Jak investovat do NFT: nezastupitelné tokeny NFT jsou hitem. Prodává se přes ně digitální umění, ale i lahve whisky (s. 30-31); Centrální banky čeká extrémně těžké balancování: ČNB má volné ruce k dalšímu zvyšování sazeb. Tuzemské finanční domy však budou s nárůstem úročení vkladů otálet (s. 38-40); Evropa se musí stát vojensky soběstačnější: bezpečnostní pakt Aukus je důkazem, že by členské státy EU měly více spolupracovat. Spojené státy ale nadále zůstávají nepostradatelným spojencem - ve spolupráci s Financial Times (s. 42-45); Hyperinflace zřejmě nehrozí (s. 58).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2021, č. 26**

Limit pro DPH se má zvýšit (s. 8); ČNB dupe na brzdu inflace (s. 9); Zvedněte ty peníze. Přicházející vládu čeká i jedna důležitá investiční povinnost - postarat se o 190 miliard korun z Národního plánu obnovy, který jí přenechal Babišův kabinet - téma čísla (s. 12-17); Pivní diplomacie: české pivovarnictví slaví úspěchy i tam, kam jiní exportéři neproniknou (s. 18-21); Jak chytré zajistit čistou městskou dopravu - moderní technologie v oblasti chytrých měst (s. 26-29); Do čeho "vrazit milion": proč investovat do akcií, dluhopisů či nemovitostí. A do kryptoměn - rubrika Kované investice (s. 30-31); Uber za 91 miliard dolarů. Opravdu? - ve spolupráci s Financial Times (s. 32-37).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 189 (30.9.2021)**

Zabráníme odlivu stovek miliard z Česka, slibují strany. Možnosti jsou minimální, míní ekonomové – příjmy státního rozpočtu (s. 3); České domácnosti si připlatí za všechno. Podraží voda, elektřina, plyn i potraviny – inflační vývoj v ČR (s. 4); Premiéru Johnsonovi klesá popularita kvůli nedostatku benzínu nebo zvýšení daní (s. 7); Dotace na vyšší ceny energií budou špatně. Hned čtyřikrát (s. 18); Jestli nemá všechno podražít, ČNB nesmí Babiše poslouchat – komentář J. Hrstkové (s. 19).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 190 (1.10.2021)**

ČNB překvapila razantním zvýšením sazeb. Podraží úvěry firmám i hypotéky: centrální banka podle guvernéra Jiřího Rusnoka vyslala signál, že nebude tolerovat rychlý růst cen v ekonomice. Rozhodnutí ČNB zkritizoval premiér Andrej Babiš (s. 3) a související komentář na s. 16; Ceny energií letí vzhůru. K elektřině se přidal plyn, který je už nejdražší v historii (s. 12) a související komentář na s. 18; Dodatečné povolení půjde získat jen po chybě úřadu: zpětná legalizace staveb – seriál Nové stavební právo (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 194 (7.10.2021)**

Burzu a kapitálový trh strany v programech ignorují. Jde ale o klíčovou část ekonomiky (s. 5); Strmě rostoucí ceny emisních povolenek ohrožují i Agrofert. Babiš v EU lobbuje za jejich snížení (s. 6); Lidé přecházejí k velkým dodavatelům energií, bojí se zdražování elektřiny a plynu o stovky procent (s. 7); Biden doma vede boj na dvou frontách. Za svoji ambiciózní agendu a za odvrácení státního bankrotu (s. 8); Strasti čínských realitních firem pokračují. Dluhy dostihly po Evergrande dalšího developera (s. 9); Hypoteční bouře začíná, úroky letí vzhůru. Pro mladé je tu ale půjčka za jedno procento (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 195 (8.10.2021)**

Proč jít volit? Jde o daně, extrémní dluhy i směřování na Západ (s. 3); Rakousko zavádí uhlíkovou daň. Poplatkem za emise má změnit chování obyvatel (s. 10); Výrobci aut táhnou dolů český průmysl i export. Schodek obchodní bilance byl největší v historii (s. 13) a související komentář na s. 16; Rusko tlačí Evropu ke zdi pomocí plynu. Podvolíme se? (s. 17); Co jsme dostali za rozvrat státních financí? - názor analytika (s. 18).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 197 (12.10.2021)**

Státní příspěvek na mzdy se vrací. Jen pro automobilky a jejich dodavatele – znovuoobnovení programu Antivirus (s. 1); Inflace atakuje pět procent. Zdražily benzin, oblečení i rajčata. ČNB znovu zasáhne na začátku listopadu (s. 2) a související komentář na s. 17; Kompenzace za drahou elektřinu je stále ve hře. U nové vlády mohou narazit (s. 2); Cestovky dluží klientům desítky milionů korun za nevyužité vouchery, některé krachují – lex voucher (s. 5); Evropská unie a Británie jsou na pokraji obchodní války - naplňování dohody o brexitu a pravidla obchodu uvnitř Spojeného království (s. 5); Letošní nobelisté ukazují, že se Češi bojí migrace i vyšší minimální mzdy zbytečně – nositelé Nobelovy ceny za ekonomii D. Card, J. Angrist a G. Imbens (s. 13).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 199 (14.10.2021)**

Vzácná shoda. Joe Biden navázal na Trumpa tvrdším postojem k Číně (s. 6); Společný nákup plynu či snížení DPH. Brusel zveřejnil možnosti, jak srazit ceny energií (s. 7); Čína chystá kontroly v bankách.

Chce prověřit vazby na soukromé hráče, jako je Evergrande (s. 10); Čas se krátí, na novou vládu čeká důchodová reforma (s. 16); Rychlé povolební vystřízlivění kvůli vyrovnaným státním financím – státní rozpočet - komentář (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 201 (18.10.2021)

Šéf ČEZ: čekám zdražení elektřiny o třetinu, plyn bude dramatičtější – rozhovor s D. Benešem o odhadech cen energií pro r. 2022 (s. 1-2); Nedaleko německé továrny Tesly vznikne největší evropský závod na zpracování lithia (s. 7); Prognózy jdou blíže stagflaci – názor analytika (s. 10); Rada pro novou vládu: zvýšit daně a myslet sociálně – komentář k rozpočtu na r. 2022 (s. 12).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 202 (19.10.2021)

Rozdávání pokračuje, kvůli drahým energiím nechá vláda domácnostem deset miliard – eliminace rostoucích cen energií pro domácnosti (s. 3) a související komentář na s. 12; Hledá se „pan Evropa“. Strany řeší, kdo se bude zabývat unií s ohledem na předsednictví (s. 4); Český autopřemysl dosáhne na pomoc od státu. K jejímu omezení jen na jedno odvětví mají ekonomové výhrady (s. 6); Energetický trh a legitimnost rozumného zásahu (s. 11); Když nenajdeme nového Rašína, ochutnáme dvojcifernou inflaci – pohled na krocení inflace (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 205 (22.10.2021)

Stovky cestovek jsou v ohrožení. Nedosáhnou na pojištění (s. 3); Digitalizaci má připadnout vlivný post. V koalici se bojuje o průmysl a spravedlnost - jednání o nové vládě (s. 5); O2 končí s eKasou. Pokud už se EET nerozjede, mohou z trhu odejít další hráči, říká šéf Dotykačky (s. 13); Výpadky elektřiny v Číně začaly sankcemi na australské humry a uhlí - energetická krize ve světě (s. 16); Milostivé léto může od dluhů vůči státu, třeba na nájemném, pomoci až statisícům Čechů - novela exekučního řádu (s. 17); Nejistota u stavebního zákona brzdí chystané projekty - seiál HN - nové stavební právo (s. 17); Pokud chce Evropa novou ekonomiku, potřebuje alespoň trochu zelené jádro - komentář (s. 19).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 209 (29.10.2021)

V energopasti. Z vysokých cen se zákazníci padlých dodavatelů jen tak nedostanou - energetická krize v ČR (s. 1); Svět se v Glasgow zkusí domluvit na odvrácení "klimatické katastrofy". Naděje jsou ale malé - cíle klimatického summitu (s. 5); Po krvavém září přišel na akciový trh říjnový rauš a investoři hodili strach z inflace za hlavu (s. 10); Odpuštění DPH za energie má pomoci chudším, vychytralci na něm ale mohou vydělat (s. 13); Na odpuštění dluhů vydělá nejen dlužník. To se ví tisíce let, jen nám to trochu trvalo - komentář k milostivému létu (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 213 (4.11.2021)

Nová vláda chystá rychlejší konec uhlí a nejvyšší tříprocentní schodek - cíle vznikající vlády (s. 1) a související příspěvky na s. 3 a 14; Zdražování energií doléhá také na Němce. Volání po státní pomoci je stále hlasitější (s. 4); K nulové sazbě DPH na energie: Ano, bylo líp - názor analytika (s. 11); Je fuška zastavit inflační bouřku s ECB v zádech - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 214 (5.11.2021)

Razantní růst úrokových sazeb zkomplikuje export, hypotéky podraží: ČNB brzdí inflaci skokovým zvýšením základní sazby o 1,25 procentního bodu na 2,75 procenta. Zároveň vydala odhad dalšího vývoje české ekonomiky, která se podle centrální banky dostane na předcovidovou úroveň až na konci příštího roku (s. 3-4) a související komentář na s. 18; Investoři testují centrální banky, zda stále považují vyšší inflaci za dočasnou (s. 4); Experti kritizují regulační úřad kvůli malé kontrole Bohemia Energy a dalších dodavatelů (s. 7); Záblesk naděje: ceny energií mírně klesly, jsou však stále extrémní. Zlevnění přijde snad příští rok (s. 15); Změna limitu pro DPH státní byrokracii o moc nezmenší - komentář (s. 19).

Hrot**Sv. 2021, č. 41**

Konec vlády jedné straky – téma čísla o volebních výsledcích a povolebním vývoji v ČR (s. 6-11); Možná přijde i Gazprom, celý v bílém – komentář M. Zámečnicka k problémům v energetice (s. 17); Nad rájem se smráká: evropské daňové přístavy přicházejí o klienty. Kdo hledá diskretní úkryt pro svůj majetek, musí hledat v exotičtějším destinacích (s. 22-24); Začala doba inflační: výměna části vedení ČNB v příštím roce přichází v nejméně vhodný čas (s. 25); Červené čáry pod sopkou: čínská vláda zachraňuje svoji zemi před pádem developerského sektoru – i před jeho prosperitou (s. 32-33); Podezřelý líný bernák: pravděpodobného budoucího německého kancléře Olafa Scholze dohání minulost – podezřelá liknavost úřadů, za které coby starosta a ministra zodpovídal: cum-ex transakce (s. 34-35); Věk fosilní hojnosti skončil: omezení investic do těžby ropy, plynu a uhlí způsobí, že jejich ceny už zůstanou vysoko – ve spolupráci s The Economist (s. 38-39); Svoboda jako luxus – eseje (s. 44-46).

Hrot**Sv. 2021, č. 42**

Levnější už to nebude: chcete vědět, jak se budou vyvíjet ceny energií? Pořídte si křišťálovou kouli - téma čísla o překotném nárůstu cen elektřiny a plynu, krachu Bohemia Energy a o možném energetickém deficitu Česka (s. 6-13); Pečovatelství kapitalismus: čím dříve se vrátíme k finančně zdravým principům budování firmy a státu s jasně odděleným účetnictvím, tím lépe - komentář M. Zámečnicka (s. 19); Zpátky do Hamburku: příští rok chce Česko získat nový terminál pro námořní dopravu. Historických přístavů se vzdá (s. 26-28); Pyrrhovo vítězství s Babišem v zádech: jak snížit schodek rozpočtu a další blbé zprávy ze světa - makropohled M. Zámečnicka (s. 30-31); Le Trump: protipřistěhovalecký radikál Eric Zemmour říká, že pro islám není ve Francii místo. Mnozí s ním souhlasí - ve spolupráci s The Economist (s. 42-43); Polská nákaza: kdyby chtěli Poláci odejít, je to pro Evropskou unii menší problém, než když chtějí zůstat - ve spolupráci s The Economist (s. 43-44).

Hrot**Sv. 2021, č. 43**

Zelený blitzkrieg: evropská legislativa přichází s obří porcí regulací. Důsledkem nevyhnutelně budou významná narušení trhu s vážnými dopady - téma čísla o dopadech ekologické legislativy Fit for 55 (s. 6-13) a související příspěvek na s. 48-49; Rašín by nás zabil - komentář M. Zámečnicka (s. 19); Teplo pod pokutou: proč domácnosti nestihnou vyměnit staré kotle za ekologičtější - energetika (s. 30-31); Varšavské povstání: polská vláda může v souboji o právní svrchovanost málo získat a hodně ztratit. O Evropské unii platí totéž (s. 36-37); Co tím chtěli říct: ze způsobu, jakým firmy popisují své cíle v prospektech, mohou investoři hodně vyčíst - ve spolupráci s The Economist (s. 38-39); Rozpojené státy americké: covid pomohl Donaldu Trumpovi postavit zeď, jež odděluje bohatou Ameriku od třetího světa. Vede napříč Spojenými státy - pohled na očkování (s. 44-46).

Hrot**Sv. 2021, č. 44**

Pomáhat, či nepomáhat: největší česká automobilka letos do září vydělala přes dvacet miliard. Přesto by měla dostat státní pomoc na mzdy zaměstnanců zavřených fabrik - téma čísla (s. 6-11); Ceny nových bytů v Praze (s. 15); Úrokové stropy, oblíbený omyl - komentář M. Zámečnicka k zastropování úrokových sazeb spotřebitelských úvěrů (s. 19); Perspektivní zlato: stát v Jeseníkách prověřuje, jestli by se tady nevyplatilo těžit (s. 20-22); Joea Bidena nemá nikdo rád: Američané ho zvolili prezidentem, aby se zbavili jeho předchůdce. A tím to také končí - ve spolupráci s The Economist (s. 34-35); Africký kolos: Cecil Rhodes kdysi ovládal 95 procent světového obchodu s diamanty a dodnes je největším symbolem britského kolonialismu. Právě před 150 lety našel svůj první diamant - historie Afriky (s. 42-45); V jablečném sadu: konsolidace ruského kyberprostoru je brutálním a účinným nástrojem regulace, jaký Západ marně hledá (s. 46-48); Fit for 55 - partnerská příloha (s. 50-64).

Hrot**Sv. 2021, č. 45**

Jak se klimaticky najíst a nezruinovat: stravování zodpovídá za třetinu všech skleníkových plynů. Snaha o jejich omezování však může vyvolat nekontrolovatelný růst cen potravin - téma čísla o emisní stopě jídla a o vlivu Zeleného údělu na zemědělství (s. 6-13); Velká rána na poslední chvíli - komentář k razantnímu zvýšení základní úrokové sazby ČNB o 1,25 procentního bodu a zpevnování koruny (s. 18);

Pád kaskadéra - Bohemia Energy (s. 20-23); Rozpůlená Evropa: Evropu stále více dělí vládnoucí garnitury. Na jedné straně tu máme socialisticko-liberální a často zeleně protkaný severojihozápad, na druhé konzervativní středovýchod (s. 26-27); Kreml zavelí, Gazprom provede (s. 30-31); Velká hromada žalob: o hromadných žalobách se mluví už léta, přesto v našem právním řádu stále nejsou zakotvené. Jak nám chybí, ukázal pád Bohemia Energy (s. 40) a související rozhovor na s. 38-39; Šedesát let cizincem: turečtí gastarbeitři zestárli a milion a půl z nich dodnes nemá německé občanství - ve spolupráci s The Economist (s. 42-43); To už tady bylo: k poražení stagflace je třeba srazit inflační očekávání i za cenu oslabení ekonomiky. To ale chce odvahu, jakou měl Volcker, a politiky typu Reagana a Thatcherové (s. 48-50).

Účetnictví

Sv. 2021, č. 10

Ocenění jmění znalcem pro účely fúze nebo rozdělení (s. 2-8); Deriváty a měnové riziko (s. 9-14); Po exekuci zůstane letos zaměstnancům více peněz (s. 32-34); Vyúčtování pracovních cest (s. 35-39); Další prodlužnická novelizace exekučního práva - zákon č. 286/2021 Sb. (s. 41-43); Vztahy mezi mateřskou a dceřinou společností (s. 44-48).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	49
Ekonomické vědy. Ekonomie	49
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	49
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	50
Informatika. Počítače	51
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	51
Podnik a podnikání.....	51
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	52
Právo.....	52
Veřejné finance. Rozpočet	53
Životní prostředí.....	53
Ostatní	53

Daně

29735VII

Milena Otavová, Patrik Svoboda, Lucie Formanová, kolektiv autorů

Daňové a účetní aspekty u poskytovatelů cestovních služeb

Praha : Svaz účetních České republiky, 2021, 64 stran

Speciální ustanovení zákona upravující zvláštní režim uplatňování DPH u poskytovatelů cestovních služeb. Základní principy a aplikace tohoto režimu dle úpravy platné pro rok 2021 (stanovení místa plnění, povinnost přiznat daň, postup výpočtu daně na základě přírážky, osvobození přírážky, nárok na odpočet daně, dvě metody výpočtu daňové povinnosti). Účetní aspekty vybraných případů, včetně účtování voucherů. Vládní podpora cestovního ruchu postiženého důsledky epidemie koronaviru - přehled nejdůležitějších opatření přijatých vládou ke dni 1.5.2021: program Antivirus, dotační programy Covid. Zaúčtování kompenzačních dotačních titulů. Stanoviska k dotazům se týkají příkladů možných postupů účtování u cestovních kanceláří či cestovních agentur. - ISBN: 978-80-7626-019-1 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

29864

Dominik Stroukal

Ekonomické bubliny : průvodce hospodářskými krizemi od tulipánů po koronu

Praha : Grada, 2021, 266 stran : ilustrace

Většina finančních krizí má něco společného, jsou důsledkem vyfouknutí bublin, které předtím někdo nafoukl. Co jsou ekonomické bubliny a kde se berou? Autor popisuje příběhy největších ekonomických krizí od tulipánové horečky v Nizozemí (1634-1637), přes Velkou hospodářskou krizi (1929-1938), finanční krizi a velkou recesi v letech 2007-2008 až po pandemii koronaviru, v současnosti se nafukující tzv. všebublině. Ta se díky fenoménu levných peněz rozpíná na téměř všech světových trzích. Na pozadí těchto příběhů autor vysvětluje jak chápat ekonomické bubliny, proč vznikají a co se děje, když prasknou. Z každé historické bubliny plynou nějaká poučení. A ta jsou shrnuta v závěru čtivě psané knihy. - Druhé rozšířené vydání - ISBN: 978-80-271-3172-3 (brožováno)

29868

Bryan Caplan ; ilustrace Zach Weinersmith ; překlad Dan Vořechovský

Otevřené hranice : etika a ekonomie migrace

Praha : Liberální institut., 248 stran : barevné ilustrace

Ekonomický komiks o přínosu otevřených hranic a ekonomické migrace obyvatel Země. Autorem je jeden z nejpopulárnějších amerických ekonomů současnosti. V současném světě rostoucích bariér předkládá odvážný a provokativní argument pro uvolnění všech omezení, kterými státy regulují imigraci. Výsledkem takové politiky by bylo celosvětové vymýcení chudoby a s tím související rozkvět ekonomik napříč planetou. Caplanovy argumenty pro otevřenou imigrační politiku platí celosvětově, i když v komiksu popisuje primárně realie Spojených států. Autor vysvětluje ekonomické zákonitosti a především výhody související s volným pohybem osob. Součástí komiksu jsou popisy reálných dat, faktů a příkladů. - První vydání - Open borders (originál). - ISBN: 978-80-86389-69-1 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

29871

editors Li Lian Ong and Andreas A. Jobst

Stress testing : principles, concepts, and frameworks

Zátěžové testování : principy, koncepty a rámce

Washington : International Monetary Fund, 2020, xvi, 526 stran : tabulky, grafy, rámečky

Cílem této knihy je představit další metody analýzy zaměstnanců MMF a aplikace těchto nástrojů. Cvičení zátěžových testů musí být prováděno v uceleném a komplexním rámci, musí vzít v úvahu

zásady „osvědčených postupů“ a začlenit klíčové koncepce a musí vydržet pod intenzivní kontrolou vzhledem ke své schopnosti výrazně ovlivnit výsledky. - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-1-48431-071-7 (vázáno)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

29852

Chris Miller

Putinomics : power and money in resurgent Russia

Putinomika : moc a peníze v ožívajícím Rusku

Chapel Hill : The University of North Carolina Press, [2018], xv, 217 stran : tabulky, grafy

Když Vladimir Putin v roce 1999 poprvé převzal moc, vládl zemi, která se vzpamatovávala z dlouhé krize. V následujících letech znovu obnovil Rusko jako velmoc. V nové analýze Putina Ruska autor zkoumá ruskou hospodářskou politiku a nástroje, které ruská elita používala k dosažení svých cílů. Tvrdí, že i přes korupci, klientelismus a nadměrnou závislost na ropě jako hybné síly hospodářství, byla Putina hospodářská strategie překvapivě úspěšná. Vysvětluje hospodářskou politiku, která poskytla Putinovi dvacet let vlády a ukazuje, že v každém okamžiku sloužila putinomika k uspokojování Putinových potřeb tím, že zaručovala ekonomickou stabilitu a podporovala hromadění jeho moci. I přes západní finanční sankce a nízké ceny ropy nebyl Putin na světové scéně nikdy důležitější. - Poznámky. - ISBN: 978-1-4696-6391-3 (brožováno)

29866

Václav Rameš

Trh bez priviležií, nebo ekonomickou demokracii? : spory o podobu vlastnické transformace v porevolučním Československu

Praha : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2021, 353 stran

Monografie zaměřená na politické pozadí jedné z hlavních součástí ekonomické reformy v Československu, na reformu vlastnických vztahů a s ní související změny v hospodářské legislativě. Změny jsou analyzovány jako výsledky vyjednávání mezi politickými stranami a hnutími, zájmovými svazy, názorovými uskupeními, ministerstvy a vládami. Práce vychází z rozsáhlého archivního výzkumu i z rozhovorů s pamětníky a zabývá se otázkami spojenými s reformou vlastnictví. Kde myšlenka reformy tzv. socialistického vlastnictví vznikla a jak se dostala do agendy postkomunistických československých vlád? Jakou roli v rozhodování o podobě reformy vlastnictví hrály podniky a jejich tzv. samosprávné orgány? Jak vznikla soustava nových privatizačních institucí a jaké byly alternativní návrhy na její uspořádání? Kdy a jak přijala veřejnost a političtí aktéři myšlenku privatizace státního majetku do soukromých rukou? Jaké vzory ekonomického chování si měli lidé podle jednotlivých reformních koncepcí osvojit? Jak do podoby reformy vlastnictví zasáhly souběžné spory o vymezení kompetencí federálních a republikových institucí? Časově se práce vymezuje do období mezi počátkem sametové revoluce 1989 a koncem jara 1992, kdy se uskutečnily druhé porevoluční volby a první vlna kuponové privatizace. - ISBN: 978-80-7285-258-1 (brožováno)

29855

International Monetary Fund

World economic outlook. April 2021., Managing divergent recoveries

Světový hospodářský výhled. Duben 2021., Řízení rozdílných oživení

Washington : International Monetary Fund, 2021, xvii, 170 stran : tabulky, grafy, vzorce

Hospodářské předpovědi a analýzy problémů hospodářské politiky členských zemí MMF, globální ekonomiky a rozvoje mezinárodních finančních trhů v letech 2021-2022 (z dubna 2021). K následkům pandemie covid-19, k recesi a oživení na pracovních trzích, k monetární politice během oživení během pandemie covid-19. Statistická příloha shrnuje historická data a odhady pro roky 2021-2022 i střednědobé scénáře na období 2021-2026. - Poznámky -- Přílohy. - ISBN: 978-1-51357-5025 (brožováno)

Informatika. Počítače

29869

Daniil Turovskij ; z ruštiny přeložil Libor Dvořák

Vpád : stručné dějiny ruských hackerů

Příbram : Pistorius & Olšanská, 2021, 311 stran

S rostoucí rolí, kterou hraje internet v organizaci společnosti, komunikacích, hospodářském životě a technologických systémech, roste také nebezpečí jeho zneužití či napadení hackery. Internet se stává polem nejen finanční kriminality, ale i nebezpečných útoků organizovaných vojenskými a bezpečnostními strukturami některých států na ekonomiku, organizaci a politické struktury jejich protivníků. Hackerství přineslo i nevídané možnosti, jak prostřednictvím mobilních telefonů sledovat prakticky kohokoliv. Kniha ruského novináře D. Turovského seznamuje s těmito hrozbami. Autor vychází z rozhovorů s předními hackery a analýz dostupných materiálů. Ukazuje vývoj tohoto fenoménu i sociální a politické faktory, které umožnily, že ruští hackeři dnes patří k nejaktivnějším a nejnebezpečnějším (poukazuje také na praxi ruských silových struktur vychovávat hackerské specialisty, úkolovat je a začleňovat do nových vojenských a bezpečnostních jednotek). - Vydání první - Terminologický slovník. - ISBN: 978-80-7579-091-0 (vázáno)

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

29856

International Monetary Fund

Global financial stability report : preempting a legacy of vulnerabilities. April 2021

Zpráva o globální finanční stabilitě : prevence dědictví slabých míst. Duben 2021

Washington : International Monetary Fund, 2021, xiv, 74 stran : tabulky, grafy, rámečky

Publikace vydávaná 2x ročně Mezinárodním měnovým fondem. Hodnotí hlavní rizika, kterým čelí globální finanční trhy, za účelem rozpoznání systémové zranitelnosti. Tato zpráva se zabývá globální finanční stabilitou, nefinančními trhy, komerčními nemovitostmi a riziky finanční stability během pandemie covid-19 a dále. - Poznámky. - ISBN: 978-1-51356-9673 (brožováno)

Podnik a podnikání

29863

Petra Růčková

Finanční analýza : metody, ukazatele, využití v praxi

Praha : Grada, 2021, 165 stran : tabulky, grafy

Práce se základními finančními výkazy při zpracování finanční analýzy. V úvodu jsou definovány základní pojmy a zdroje informací pro finanční analýzu (rozvaha, výkaz zisku a ztráty a cash flow). Následuje výčet metod finanční analýzy (elementární analýza, EVA aj.). Důraz je kladen na analýzu poměrovými ukazateli. Další kapitola rozebírá souhrnné indexy hodnocení finanční situace firmy či podniku. V návaznosti na účetní výkazy a finanční analýzu je rovněž koncipován finanční plán. Výklad nabízí i praktický příklad komplexní finanční analýzy na úrovni podniku na příkladu fiktivní společnosti. Aktualizované vydání zohledňuje i aspekty řízení a analyzování podniku v době krize. - 7. aktualizované vydání - Přílohy. - ISBN: 978-80-271-3124-2 (brožováno)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

29853

Daniel Susskind

A world without work : technology, automation and how we should respond**Svět bez práce : technologie, automatizace a jak bychom měli reagovat**

[London] : Penguin, 2021, xviii, 325 stran : grafy

Nové technologie vždy vyvolávaly paniku z nahrazování pracovníků stroji. V minulosti byly tyto obavy na místě a mnoho ekonomů tvrdí, že tomu tak je i dnes. Přesto v knize autor ukazuje, proč je tato doba opravdu jiná. Pokroky v umělé inteligenci znamenají, že všechny druhy úkolů - od diagnostikování nemocí po sepisování smluv - jsou stále více v dosahu počítačů. Hrozba technologické nezaměstnanosti je skutečná. Jak tedy můžeme všichni prospívat ve světě, kde bude méně práce? Susskind nám připomíná, že technologický pokrok by mohl přinést bezprecedentní prosperitu a vyřešit jeden z nejstarších problémů lidstva: jak zajistit, aby měl každý dostatek života. Úkolem bude spravedlivě rozdělit tuto prosperitu, omezit sílu Big Tech (pěti největších a nejdominantnějších společností v odvětví informačních technologií v USA - Amazon, Apple, Google, Facebook a Microsoft) a poskytnout smysl života ve světě, kde práce již není středem našeho života. - Poznámky. - ISBN: 978-0-141-98680-7 (brožováno)

29861

Marek Hrubec, Martin Brabec, Markéta Minářová

Základní příjem ve světě : argumenty, experimenty, dějiny

Praha : Epoque, 2021, 139 stran

Publikace seznamuje se základním příjmem pomocí představení hlavních argumentů a dosavadních zkušeností. Postupně se zabývá konceptem základního příjmu a názory teoretiků, publicistů a organizátorů iniciativ. Autoři předkládají hlavní argumenty o nepodmíněném základním příjmu, vysvětlují klíčové argumenty z hlediska jednotlivých aspektů a různých sociálních skupin. Zabývají se také financováním nepodmíněného příjmu. Následně předkládají hlavní a reprezentativní příklady z Evropy, Afriky, Ameriky i Asie (např. úspěšná aplikace základního příjmu na Aljašce od osmdesátých let 20. století) i snahy prostřednictvím OSN v globální rovině. Závěr práce připomíná historii a průkopníky základního příjmu v dějinách. - První, revidované vydání rukopisu z roku 2020 - ISBN: 978-80-278-0031-5 (brožováno)

Právo

29867

Martin Kopecký

Správní právo procesní

V Praze : C.H. Beck, 2021, xxvii, 510 stran

Úvod vysokoškolské učebnice pojednává o základních pojmech správního práva procesního, včetně stručného přehledu historie procesněprávních úprav. Následují kapitoly: Základní zásady činnosti správních orgánů a zásady správního řízení; Subjekty správního práva; Úkony ve správním řízení; Některé procesněprávní instituty a pojmy; Postup před zahájením správního řízení; Průběh řízení v prvním stupni; Rozhodnutí; Opravné a dozorčí prostředky, další prostředky ochrany práv; Správní exekuce; Zvláštní druhy řízení podle správního řádu; Správní řízení podle zvláštních zákonů; Jiné úkoly podle části čtvrté správního řádu; Veřejnoprávní smlouvy; Opatření obecné povahy. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-827-6 (brožováno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29730/1440

Archivnictví a spisová služba, skartační řízení : změny zákona o archivnictví a spisové službě od 24.7.2021 : redakční uzávěrka 1.8.2021

29730/1443

Nový stavební zákon : stavební zákon od 1.7.2023, seznam legislativních zkratk : redakční uzávěrka 9.8.2021

29730/1442

Vnitřní správa : redakční uzávěrka 9.8.2021

Veřejné finance. Rozpočet

29857

International Monetary Fund

Fiscal monitor : a fair shot. April 2021

Fiskální monitor : spravedlivý účet. Duben 2021

Washington : International Monetary Fund, 2021, xiv, 104 stran: tabulky, grafy, rámečky

Publikace vydávaná 2x ročně Mezinárodním měnovým fondem. Toto číslo monitoru uvádí přehled fiskálních opatření zemí v reakci na pandemii covid-19 a pojednává o tom, jak by se měly vládní politiky přizpůsobit, aby se dostaly do stavu před pandemií, a připravit půdu pro zelenější, spravedlivější a trvalejší obnovu. - ISBN: 978-1-51357-1553 (brožováno)

Životní prostředí

29854

Bill Gates

How to avoid a climate disaster : the solutions we have and the breakthroughs we need

Jak zabránit klimatické katastrofě : řešení, která máme a průlom, které potřebujeme

[London] : Allen Lane the Penguin Press, 2021, 257 stran : tabulky, grafy, fotografie

Multimilionář, filantrop a milovník vědy Bill Gates investuje už léta do výzkumu zaměřeného na redukci skleníkových plynů, setkává se kvůli tomu s předními světovými vědci i politiky. Ve své knize předkládá radikální, ale důkladně podloženou tezi: Pro zachování stávajícího stavu přírody a života na Zemi nestačí zastavit nárůst emisí, ani je o něco snížit. Je nutné dostat emise na nulu. Gates otevřeně přiznává, že vědecké poznání má své limity. Přesto v knize dokáže objasnit hlavní mechanismy probíhající klimatické změny a určit, nakolik se na ní podílí různé aspekty lidské činnosti jako doprava, zemědělství nebo stavebnictví. Gates dává nahlédnout do aktuálních výhledů technologického výzkumu, od alternativních zdrojů energie až po metody zachycování emisí v atmosféře. Nabízí návod na to, jak se k této mimořádné výzvě účinně postavit na všech úrovních – osobní i politické, a jak o ní diskutovat. Sebekriticky se nevyhýbá ani otázce své vlastní uhlíkové stopy a vysvětluje, jak se jí snaží odčinit. Tato kniha je nejen pro ty, kdo trpí environmentální úzkostí, ale pro nás všechny. Transformujeme-li náš způsob života, práce a podnikání, zvládneme zabránit klimatické katastrofě. - Poznámky. - ISBN: 978-0-241-44830-4 (vázáno)

Ostatní

29870

Daniel Jonah Goldhagen ; přeložila Petruška Šustrová

Ďábel, který nikdy neumírá : vzestup a hrozba globálního antisemitismu

Praha : Academia, 2021, 643 stran : ilustrace, portréty

Jaký je antisemitismus v jedenadvacátém století? Autor detailně sleduje novou, globální podobu antisemitismu, jeho mocnou přitažlivost pro jednotlivce i skupiny lidí i to, jak ho státy strategicky využívají. Nastoluje znepokojivé nové paradigma jeho chápání. Zabývá se rozměry hrozby antisemitismu a

vysvětluje, jak jsou nové technologie využívány k jeho podněcování. Autor poukazuje na to, že se antisemitismus mezinárodně prosadil v institucích, jako jsou OSN a přední nevládní organizace, i v široké koalici nepřátelských států vůči Izraeli, přičemž ho po celém světě podněcují média i akademická sféra. - Vydání první - Devil that never dies (originál). - ISBN: 978-80-200-3172-3 (vázáno)

29851

Craig Unger

The house of trump, house of Putin : the untold story of Donald Trump and the Russian mafia
Dům Trumpa, dům Putina : nevyřčený příběh Donalda Trumpa a ruské mafie

London : Corgi Books, 2019, 337 stran : 16 nečíslovaných stran fotografií

Knihla nabízí první komplexní vyšetřování desetiletí trvajícího vztahu mezi Donaldem Trumpem, Vladimírem Putinem a ruskou mafii, který nakonec pomohl Trumpovi získat Bílý dům. Autor sleduje hluboce zakořeněnou alianci mezi nejvyššími vrstvami amerických politických agentů a největšími hráči ruské mafie. Sleduje vzestup Donalda Trumpa od realitního magnáta po vůdce svobodného světa i neutuchající skryté snahy Sovětského svazu po studené válce oplatit Západu a získat zpět postavení globální supervelmoci. Bez Trumpa by Rusku chyběla klíčová součást jeho pokusů o návrat k imperiální velikosti. Bez Ruska by Trump nebyl prezidentem. - Poznámky. - ISBN: 978-0-552-17544-9 (brožováno)

29862

Pavel Barša (ed.), Martin Dokupil Škabraha (ed.)

Za hranice kapitalismu

V Praze : Rybka Publishers, 2020, 247 stran

Sborník příspěvků třinácti autorů od starší po nejmladší badatelskou generaci je příspěvkem k tuzemskému promýšlení alternativ ke kapitalistickému systému. Publikace vychází v situaci určitého mezivládí, kdy panující neoliberální řád ztratil legitimitu, ale není zřejmé, čím bude nahrazen. Autorský kolektiv tuto situaci analyzuje, hledá její kořeny a snaží se v ní identifikovat možné cesty k demokratičtější a ekologicky udržitelnější budoucnosti. Ukazuje určitý směr a načrtává některé principy, jimiž by se měla společnost řídit. V první části knihy, nazvané ODKUD, je pozornost věnována ideologické roli neoklasické ekonomie a neoliberálního myšlení, důsledkům integrace zemí visehradské čtyřky do EU, financování bydlení a rozvoji digitálních platforem. V druhé části, nazvané KAM, se autoři zamýšlejí nad aktuálností myšlenky socialismu a zároveň se věnují problematice ekologické ekonomie a ekonomiky. Prostor dostává také feministická etika a její důraz na podceňovanou roli péče. Knihu uzavírá kapitola o krizi tradiční stranické levice a možnostech její obnovy skrze spolupráci s tzv. autonomní levicí. - Částečně slovenský text. - ISBN: 978-80-87950-74-6 (brožováno)

Odbor Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>